

Uchwała Nr XXIX/347/01
Rady Miejskiej w Działdowie
z dnia 22 października 2001 roku

w sprawie: przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy – Miasto Działdowo.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 1996r. Nr 13, poz. 74 z późn. zm.) oraz Uchwały Nr XI/144/99 Rady Miejskiej w Działdowie z dnia 29 listopada 1999r. w sprawie opracowania Strategii Rozwoju Gminy – Miasto Działdowo, Rada Miejska w Działdowie u c h w a l a co następuje:

§ 1

Zatwierdzić Strategię Rozwoju Gminy - Miasto Działdowo, stanowiącą Załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Miasta Działdowo.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

RADCA PRAWNY
mgr Eugeniusz Segiel

Przewodniczący
Rady Miejskiej

Zbigniew Ostrowski

UZASADNIENIE

Strategia jest instrumentem umożliwiającym podejmowanie decyzji zarówno w bliższym okresie, jak i w dalszej perspektywie.

Mając na względzie harmonijny wzrost jakości życia mieszkańców miasta Działdowo przyjmuje się wieloletni plan rozwoju określający kierunki rozwoju miasta przewidziane do realizacji w latach 2001 – 2015.

Strategia ustala główne priorytety rozwoju:

1. zrównoważony rozwój miasta
  2. tworzenie społeczeństwa obywatelskiego
  3. Działdowo animatorem życia oświatowego, kulturalnego, rekreacyjnego i sportowego.
- Przyjmuje się, że inspiracją wszystkich działań podejmowanych przez władze Gminy Miasto Działdowo w celu stymulowania jej rozwoju powinna być deklaracja zawarta w strategii „Działdowo miastem gospodarnym, przedsiębiorczym, atrakcyjnym, przyjaznym i gościnnym”.

Szczegółowy opis kluczowych kierunków rozwoju gminy oraz zadania dla których należy opracować programy operacyjne określa dokument pod nazwą „Strategia rozwoju Gminy Miasto Działdowo”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

BURMISTRZ MIASTA
B. Duchna
mgr Byszard Duchna

Załącznik do Uchwały Nr XXIX/347/01
Rady Miejskiej w Działdowie
z dnia 22 października 2001 roku

GMINA - MIASTO DZIAŁDOWO

STRATEGIA ROZWOJU GMINY - MIASTA DZIAŁDOWO

Działdowo kwiecień 2001

Spis treści

	Wstęp	3
I	Podstawy prawne opracowania Planu Strategicznego Rozwoju Miasta Działdowa	5
II	Uczestnicy, proces uspołeczniania , procedury	5
2.1	Uczestnicy	5
2.2	Proces uspołeczniania	5
2.3	Procedury , model procedury , słowniczek	6
III	Analiza strategiczna miasta Działdowa	8
3.1	Analiza makrootoczenia	9
3.2	Analiza zasobów	13
3.3	Pozycja strategiczna – Analiza SWOT	26
IV	Plan Strategiczny rozwoju Miasta Działdowo	30
4.1.	Wizja / misja	31
4.2.	Priorytety, cele , zadania	33
V	Matryca planu strategicznego Miasta Działdowo	41

W S T Ę P

Strategia rozwoju jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego, gospodarczego, ekologicznego i przestrzennego. W najbardziej ogólnym ujęciu oznacza sposób osiągania wyznaczonych celów poprzez sterowanie rozwojem. Formuła otwartego, ciągłego przewidywania i projektowania przyszłości powinna stanowić przydatne pragmatycznie narzędzie regulacji rozwoju w sytuacji, gdy nadmiar celów w stosunku do ograniczonych środków utrudnia podejmowanie bieżących i przyszłych decyzji. Zmienność uwarunkowań zewnętrznych, występowanie sprzeczności, a nawet konfliktów interesów i dążeń różnych grup społecznych i podmiotów gospodarczych narzuca konieczność przyjęcia negocjacyjnej formuły zarządzania miastem, której istotą jest dochodzenie do porozumienia społecznego, minimalizującego sytuacje konfliktowe. Jest to zatem formuła kształtowania strategii elastycznych, otwartych i dynamicznych wobec przyszłości.

Cele rozwoju powinny być wyrazem dążeń i aspiracji społeczności lokalnej zmierzającej do rozwiązania zidentyfikowanych problemów, likwidacji barier i zagrożeń oraz do wykorzystania wszelkich szans tkwiących w potencjale ludzkim i materialnym Miasta. Strategia jest więc instrumentem umożliwiającym podejmowanie decyzji zarówno w najbliższym okresie, jak i w odległej perspektywie. Zasady realizacji polityki długofalowej określają cele strategiczne i zadania związane z ich realizacją, działania i decyzje w najbliższym okresie powinny być podejmowane na podstawie opracowanych programów operacyjnych.

Strategia Rozwoju Miasta Działdowa jest wyrazem dążeń wspólnoty samorządowej do zapewnienia trwałych podstaw rozwoju miasta oraz poprawy warunków życia jego mieszkańców. Społeczna akceptacja oraz identyfikacja mieszkańców z wypracowanymi celami rozwoju dają szansę władzy lokalnej na przejście z poziomu administrowania miastem do poziomu zarządzania, co w kontekście równoważenia rozwoju prowadzi do osiągnięcia ładu zintegrowanego, oznaczającego ład społeczny, gospodarczy, ekologiczny i przestrzenny.

Jako dokument żywy Strategia będzie podlegać ciągłym zmianom – będą pojawiać się nowe ważne cele, a część z przedstawionych w dokumencie straci swoją aktualność. Ten ciągły proces zmian jest jak najbardziej pożądany, ponieważ będzie on miernikiem działań i dążeń społeczności lokalnej.

WSPÓLAUTORZY STRATEGII ROZWOJU MIASTA DZIAŁDOWA

Leszek Struziński	- Radny
Ryszard Duchna	- Burmistrz Miasta
Marek Błażejczyk	- Zastępca Burmistrza Miasta
Zbigniew Ostrowski	- Przewodniczący Rady Miejskiej
Jerzy Grochocki	- przedstawiciel Powiatowego Zarządu Dróg
Teresa Bartkowska	- Przewodniczący Komisji Polityki Społecznej i Ochrony Zdrowia
Jan Bartkowski	- Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów
Grażyna Michalska	- Członek Zarządu
Marian Odachowski	- Przewodniczący Komisji Komunikacji i Porządku Publicznego
Zbigniew Dudek	- Kierownik MOZG w Działdowie
Tomasz Umiński	- Kierownik SUW w Działdowie
Grzegorz Małachowski	- Prezes PGKiM
Daniel Sarnowski	- przedstawiciel PGKiM
Maciej Nowakowski	- przedstawiciel TP S.A
Arkadiusz Gwarda	- przedstawiciel Zakładu Energetycznego w Działdowie
Józef Zera	- Prezes Przedsiębiorstwa Ciepłowniczego w Działdowie
Jarosław Kozłowski	- Prezes PB „CIECHBUD” w Działdowie
Wojciech Leski	- Prezes Spółdzielni Mieszkaniowej w Działdowie
Marian Janicki	- Przewodniczący Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna”
Kazimierz Kordecki	- przedstawiciel Starostwa Powiatowego w Działdowie
Zenon Szacherski	- Prezes Działdowskiej Agencji Rozwoju
Anna Kraśniewska	- przedstawicielka Działdowskiej Agencji Rozwoju
Jerzy Michalski	- Przewodniczący Komisji Oświaty, Kultury, Sportu i Rekreacji
Krzysztof Ordyszewski	- przedstawiciel PKP w Działdowie
Daniela Peć	- Przewodnicząca Zarządu Osiedla nr 3
Elżbieta Wojcieszek	- Przewodnicząca Zarządu Osiedla nr 1
Wiesław Szymborski	- Przewodniczący Zarządu Osiedla nr 5
Adam Ignacak	- Przewodniczący Zarządu Osiedla nr 9
Jan Żywko	- Przewodniczący Zarządu Osiedla nr 8
Piotr Kłosowski	- Przewodniczący Zarządu Osiedla nr 2
Zdzisław Bera	- Przewodniczący Zarządu Osiedla nr 7
Edmund Podlaski	- Przewodniczący Zarządu Osiedla nr 10
Gabriel Chojak	- Forum Biznesu Działdowskiego
Jan Stefanina	- Forum Biznesu Działdowskiego
Monika Skrzypek	- przedstawicielka Urzędu Miasta
Alicja Wielęgowska	- przedstawicielka Urzędu Miasta
Młodzież LO nr 2 w Działdowie	
Iwona Długosz – Palińska	
Dariusz Łaguna	

W P R O W A D Z E N I E

I. Podstawy prawne opracowania Strategii Rozwoju Miasta Działdowa

Porządek prawny nie nakazuje wykonania strategii rozwoju na poziomie lokalnym. Jednakże dokument strategii może być jednym z argumentów występowania przez władze lokalne o środki, którymi będą dysponować samorzady wojewódzkie.

- Miasto Działdowo przystąpiło do opracowania Strategii Rozwoju na podstawie Uchwały Nr XI/144/99 Rady Miejskiej w Działdowie z dnia 29 listopada 1999 r. w sprawie opracowania STRATEGII ROZWOJU MIASTO DZIAŁDOWA
- Uchwała nr 35 /98/2000 Zarządu Miasta Działdowo z dnia 4 lipca 2000 r w sprawie powołano Radę Liderów Lokalnych do uczestnictwa przy opracowaniu Strategii Rozwoju Gminy-Miasto Działdowo

II. Uczestnicy, proces uspołeczniania, procedury

2.1 Uczestnicy.

Do prac nad budową Strategii Rozwoju Zarząd Miasta powołał Radę Liderów Lokalnych. Gremium to wyraziło zainteresowanie uczestnictwem w procesie planowania strategicznego. W składzie Rady znalazły się osoby będące członkami Zarządu Miasta, jak również osoby z szeroko pojętej lokalnej społeczności, nie związane bezpośrednio ze strukturami zarządzania w mieście. Zarząd Miasta chcąc rozszerzyć krąg osób zaangażowanych w pracę nad dokumentem zaprosił na jedną z debat strategicznych, która odbyła się w dniu 2.11.2000 r. młodzież z IV klas Liceum Ogólnokształcącego.

Dokument Strategii został uznany za dorobek całej społeczności Miasta Działdowa i dlatego też w trosce o jego dalszy rozwój i realizację wyłoniono z Rady Liderów Lokalnych Komitet Sterujący. Działania Komitetu będą obejmowały integrację lokalnej społeczności wokół procesów rozwoju oraz inicjowanie powstawania różnych grup społecznych związanych z realizacją projektów wynikających z zadań Strategii.

2.2 Proces uspołeczniania.

Uspołeczniiony proces planowania strategicznego oparty został na wybranych elementach procedury 8 kroków przedstawionej w punkcie 2.3.

Poszczególne etapy planowania przeprowadzone zostały na spotkaniach Rady Liderów Lokalnych, które odbyły się w dniach : 26.07.2000 r, 25.08.2000 r., 10.10.2000 r., 2.11.2000 r., 6.02.2001 r., 7.03.2001 r.

Uspołecznienie procesu planowania strategicznego jest wymogiem UE i wiąże się w praktyce z zastosowaniem w procesie planowania co najmniej dwóch z czterech niżej podanych zasad polityki strukturalnej Unii:

- **Programowanie** – obowiązek tworzenia długookresowych strategii i planów rozwoju na poziomie narodowym, wojewódzkim i wszędzie tam gdzie jest to uzasadnione potrzebami lokalnymi – także na poziomie gmin i powiatów.
- **Subsydiarność** - jasne określenie kompetencji władzy wykonawczej różnych szczebli i upoważnienie, na mocy stosownych aktów prawnych, samorządów do programowania i realizacji polityki rozwoju regionu.
- **Partnerstwo** – statutowy obowiązek konsultowania polityki rozwoju z partnerami społecznymi na każdym poziomie programowania rozwoju. Zastosowanie tej zasady na poziomie instytucjonalnym prowadzi do tworzenia komitetów sterujących i monitorujących, składających się z odpowiednio umocowanych przedstawicieli środowisk lokalnych.
- **Koncentracja** – wybór i ustalenie hierarchii priorytetów w ramach programów operacyjnych i systematyczne zwiększanie przydziału środków na te działania w obszarach, na których koncentrują się problemy społeczne i ekonomiczne.

Proces planowania strategicznego Miasta Działdowa został przeprowadzony z zastosowaniem dwóch zasad polityki strukturalnej :

zasady programowania - stworzono dokument Strategii Rozwoju na lata 2001-2015

zasady partnerstwa - powołano Komitet Sterujący .

2.3 Słownik pojęć i procedury.

Słownik pojęć:

- *Wizja* – dokąd zmierzamy, kim chcemy się stać , w imię jakich wartości działamy
- *Misja* – sens naszego istnienia i działania
- *Priorytety* - najważniejsze cele, pierwszoplanowa sprawa (zgodnie z nomenklaturą NSRR)

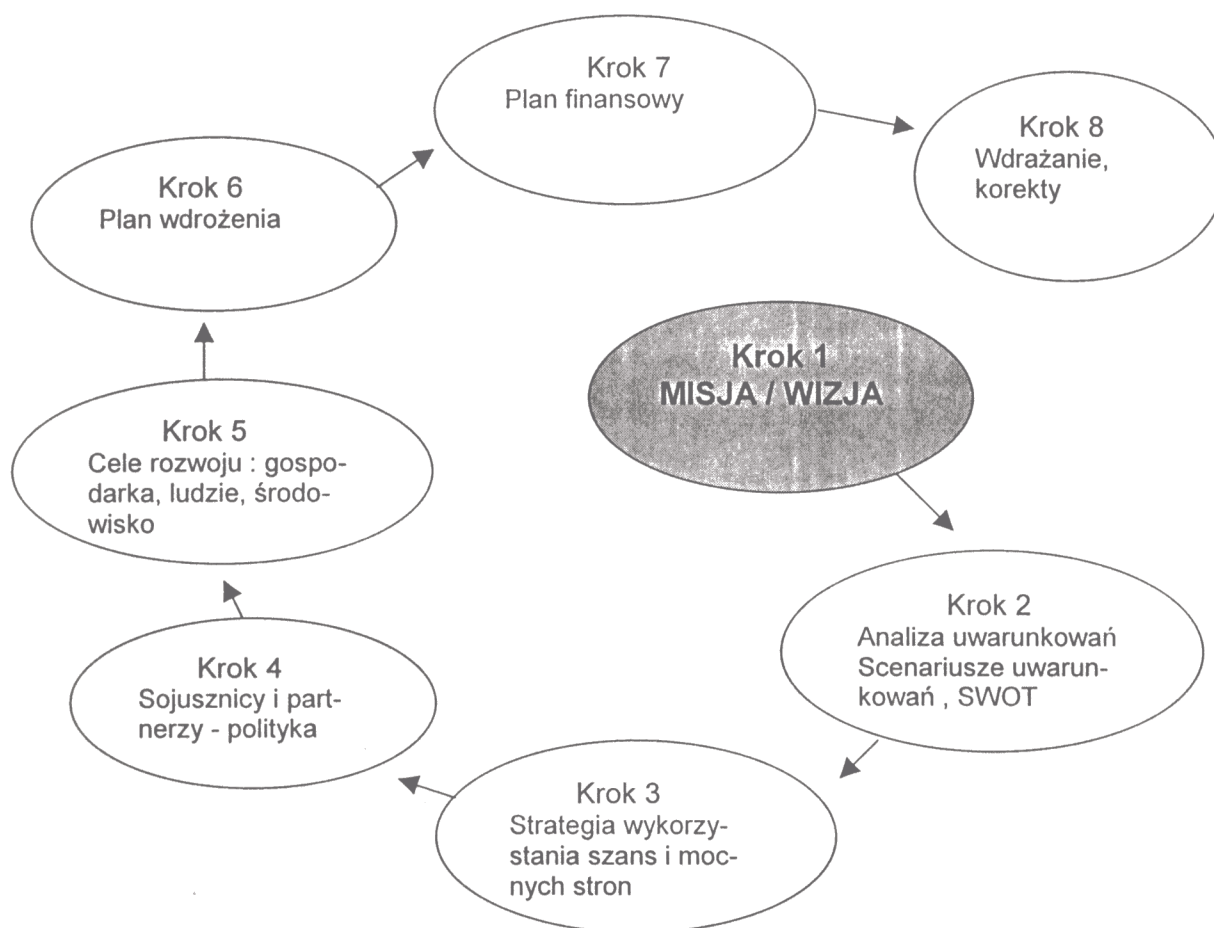

- *Cele (kierunki strategiczne)* - opisują pożądane zmiany struktury, powiązań i jakości w podsystemach rozwoju (ludzie , środowisko , gospodarka)
- *Zadania* - upodmiotowiony harmonogram działań (programów, czasu i środków)

Procedury:

Uspółcześniony proces planowania strategicznego oparty został na wybranych elementach procedury 8 kroków wykorzystywanej w procesach planowania systemów terytorialnych jak i przedsiębiorstw.

Planowanie Rozwoju – Model Procedury 8 Kroków (wg E. Gończ)

CZĘŚĆ III. ANALIZA STRATEGICZNA MIASTA DZIAŁDOWA

W sensie czynnościowym Analiza Strategiczna została wykorzystana jako zbiór działań diagnozujących organizację i jej otoczenie w zakresie umożliwiającym zbudowanie planu strategicznego i jego realizację.

W sensie narzędziowym Analiza Strategiczna została wykorzystana jako zestaw metod analizy, które pozwalają na zbadanie, ocenę i przewidywanie przyszłych stanów wybranych elementów organizacji i jej otoczenia z punktu widzenia możliwości przetrwania i rozwoju

Dane źródłowe:

- „Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej - 2000” - GUS, Warszawa 2000 r.
- „Rocznik Statystyczny Województwa Warmińsko - Mazurskiego - 2000” - Urząd Statystyczny w Olsztynie 2000 r.

1. Analiza makrootoczenia

1.1. Miasto Działdowo w województwie i powiecie.

Województwo warmińsko-mazurskie leży w północno – wschodniej części Polski, pod względem powierzchni zajmuje czwarte miejsce w kraju (24,2 tys.km² co stanowi 7,7 % powierzchni). Użytki rolne stanowią 54% powierzchni, 29% zajmują lasy, 6% wody, 8% drogi i tereny zabudowane. W granicach województwa działa 116 jednostek samorządu gminnego 17 powiatów ziemskich oraz 2 powiaty grodzkie tj. miasto Olsztyn i Elbląg.

- Region Warmii i Mazur obejmuje obszar o wybitnych walorach przyrodniczych, na które składają się: urozmaicona rzeźba terenu, liczne jeziora duże kompleksy leśne. Obszary prawnie chronione stanowią 53% powierzchni województwa (średnia w kraju 31%).
- Ludność województwa wynosi 1463,5 tys. mieszkańców (3,8% ludności Polski), średni wskaźnik zaludnienia wynosi 60 osób/km² i jest najniższy w kraju. Województwo ma najwyższy w kraju wskaźnik przyrostu naturalnego (3,0 /1000 mieszkańców) jest równocześnie obszarem największego odpływu ludności (saldo migracji -1,3/1000 mieszkańców, kraj -0,3). Spośród ogółu ludności 28,2% (kraj 25,5%) to osoby w wieku przedprodukcyjnym, 59,7 % w wieku produkcyjnym (60% kraj) i 12,1 % w wieku poprodukcyjnym (14,5 % kraj). Województwo jest regionem największego bezrobocia; w kwietniu 2000 r wynosiło ono 23,6% przy średniej krajowej 13,7%.
- Warunki życia ludności odbiegają niekorzystnie od średniej krajowej - średnie wynagrodzenie w roku 1999 r. wynosiło 1048,17 zł i było najniższe w kraju.
- Struktura gospodarki jest zdominowana przez zakłady osób fizycznych, które stanowią 96% ogólnej liczby podmiotów i tylko 3% podmiotów zaliczanych jest do jednostek dużych. Województwo charakteryzuje się niskim poziomem uprzemysłowienia – znajduje się na 14 pozycji w kraju pod względem liczby zatrudnionych w przemyśle na 1000 mieszkańców.
- Infrastruktura techniczna:
- Układ dróg krajowych w województwie zapewnia połączenia o znaczeniu krajowym i regionalnym. Szczególne znaczenie mają drogi:
- Nr E77 międzynarodowa, relacji Gdańsk – Olsztynek – Nidzica-Warszawa – Kraków – Budapeszt (jako droga krajowa oznaczona nr 7 – obecnie modernizowana do klasy drogi ekspresowej)

- Nr 16 relacji Grudziądz – Olsztyn – Augustów
- Nr 51 relacji Olsztynek , Olsztyn, Bezledy (granica państwa)
- Nr 50 projektowana ekspresowa relacji Tczew – Elbląg – Grzechotki
- Stosunkowo gęsta jest w województwie sieć linii kolejowych wynosząca 6,3 km/100 km², w dobrym stanie jest 80% linii o znaczeniu krajowym i 50% o znaczeniu lokalnym.
- Kanalizację posiada 87,4 % ośrodków miejskich. Miasta i wsie są zaopatrywane w gaz ziemny z krajowego systemu sieci gazowniczej; sieć dociera do 51% miast i 3% wsi.
- Na terenie województwa znajduje się 80 składowisk odpadów komunalnych z tego 12% posiada zabezpieczenie przed skażeniem środowiska.
- Województwo zajmuje 13 miejsce w kraju pod względem liczby abonentów telefonii przewodowej – 198,2 /1000 mieszkańców.

Powiat działdowski usytuowany jest w najdalej wysuniętym na południe obszarze województwa. Graniczy z powiatem mławskim i żuromińskim, brodnickim, nowomiejskim, iławskim, ostródzkim i nidzickim. Pod względem powierzchni zajmuje 14 lokatę w województwie 96 433 ha, co stanowi 3,98% województwa. Użytki rolne stanowią 60,7% powierzchni, 28,5% zajmują lasy, 1,0% wody, 9,8% drogi i tereny zabudowane. W granicach powiatu działa 7 jednostek samorządu gminnego, w tym 2 miasta (Działdowo i Lidzbark Welski) oraz 5 gmin wiejskich.

- Cały obszar powiatu znajduje się na terenie obszaru Zielonych Płuc Polski. Na terenie powiatu znajduje się 20 jezior zajmujących łącznie 1% powierzchni (województwo 6%). Różnymi formami ochrony przyrody i krajobrazu wynosi objęto 41,5% powierzchni powiatu (województwo 53%).
- Ludność powiatu wynosi 67 476 osób, średni wskaźnik zaludnienia wynosi 70 osób/km² (województwo 60%). Wskaźnik przyrostu naturalnego kształtuje się na poziomie 4,6 % (województwo 3,0 /1000 mieszkańców). Spośród ogółu ludności 29,6% (województwo 28,2%) to osoby w wieku przedprodukcyjnym, 58,11% (województwo 59,7 %) w wieku produkcyjnym (60% kraj) i 12,3 (województwo 12,1 %) w wieku poprodukcyjnym. Bezrobocie w sierpniu 2000 r wynosiło 7995 osób, w tym 4992 kobiety, z czego z prawem do zasiłku 1918 osób. Stopa bezrobocia - 26,2 % (22,4% województwo).
- Warunki życia ludności odbiegają niekorzystnie od średniej wojewódzkiej - przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w roku 1999 r. wynosiło 1357,37, w województwie 1532,95 zł.
- Struktura gospodarki jest zdominowana przez zakłady osób fizycznych, które stanowią 96,48 (województwo 96%) ogólnej liczby podmiotów. W systemie REGON najliczniejszą grupę zakładów osób fizycznych stanowiły zakłady zajmujące się handlem i naprawami - 41,2 % oraz zakłady związane z budownictwem - 15,8% ogółu.
- Infrastruktura techniczna:
- Długość dróg gminnych w powiecie wynosi 637 km, dróg powiatowych - 323 km i dróg wojewódzkich - 125 km.
- Przez powiat przebiega ważna linia komunikacji kolejowej relacji Warszawa – Działdowo – Gdańsk Linia w międzynarodowym korytarzu transportowym E 65. Uzupełnienie układu stanowią linie o znaczeniu regionalnym (proponowane do przebudowy w strategii rozwoju województwa warmińsko - mazurskiego) Działdowo – Olsztyn i Działdowo – Brodnica .
- Komunalne oczyszczalnie ścieków obsługują 45,8% ludności (61,7 % województwo) Zużycie w gospodarstwie domowym na jednego mieszkańca : wody z wodociągów

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA DZIAŁDOWA

- wynosiło 24,6m³ (województwo 34,4m³) , energii elektrycznej 504,5kWh (województwo 556,6kWh) , gazu sieciowego 185,2m³ (województwo 148,9 m³)
- Liczby abonentów telefonii przewodowej na 1000 mieszkańców wynosi 189,7 (województwo 198,2 /1000 mieszkańców).

1.2. Uwarunkowania zewnętrzne wynikające z dokumentów planistycznych.

1.2.1. Uwarunkowania wynikające ze Strategii dla Polski do 2020 r.

Priorytety i branże rozwojowe - cele strategiczne:

- 2001 – 2005 dokonanie przełomu w trzech dziedzinach dynamizujących gospodarkę: edukacji, budownictwie mieszkaniowym, nauce;
- 2006-2010 proekspozycyjne nastawienie gospodarki;
- 2011-2015 przyspieszenie głębokiej restrukturyzacji gospodarki oraz główna fala inwestycji infrastrukturalnych;
- początek bardziej aktywnej przebudowy struktury agrarnej i przyspieszenie przepływu ludności ze wsi do miast;

Obszary preferencji w przemyśle:

- Przemysł i usługi w dziedzinie wytwarzania oprogramowania związanego z budową i zastosowaniem infrastruktury informacyjnej zaliczanej do przemysłu komputerowego;
- Przemysł budowy sprzętu telekomunikacyjnego dla potrzeb infrastruktury informacyjnej, a szczególnie urządzeń informatycznych, telekomunikacyjnych oraz związanych z mediami elektronicznymi zaliczanymi do sprzętu telekomunikacyjnego;
- Przemysł mikro i optoelektroniczny na potrzeby jw.;
- Przemysł i budownictwo związane z budową autostrad i dróg ekspresowych oraz miejskich systemów transportowych;
- Dziedziny polskich wykształcających się specjalizacji, dających szansę wchodzenia w sieci korporacji międzynarodowych, tu kwalifikują się trzy gałęzie: meblarska, odzieżowa i przetwórstwa owocowo – warzywnego;
- Przemysł biotechnologii ze szczególnym uwzględnieniem produkcji i usług na rzecz zachowania zdrowia i długowieczności;
- Przemysł ekologiczny i usługi ochrony środowiska;

1.2.2. Uwarunkowania wynikające z dokumentu "POLSKA 2000+".

Uwarunkowania krajowe:

- Z chwilą wejścia do UE zwiększenie napływów środków pomocowych i inwestycji zagranicznych, przy jednoczesnym nasileniu presji importu towarów i usług z krajów UE na rynek polski.
- Przyspieszenie tempa wypadania z użytkowania części zasobów mieszkaniowych powstałych przed 1914 rokiem. Do 2020 r. utratę zasobów w Polsce można szacować na 1 mln mieszkań.
- Po 2010 r. głębokie zmiany w strukturze demograficznej ludności Polski - wzrost ludności w wieku poprodukcyjnym (o 45% w 2020 r w stosunku do 1998 r.).
- Rosnąca zależność gospodarki polskiej od światowych rynków finansowych
- 2001-2005 silna presja demograficzna na rynek pracy i budownictwo mieszkaniowe
- 2006-2010 wygasanie przyrostu podaży pracy
- 2010 – 2020 absolutny spadek ludności w wieku produkcyjnym
- 2006-2008 szczytowy poziom obciążenia budżetu obsługą zadłużenia zagranicznego (4-5 mld USD rocznie wobec średniego 2-3 mld.)

Uwarunkowania wynikające z zasady polityki równoważenia zagospodarowania kraju:

Gęsta sieć względnie równomiernie rozmieszczonych miast małych i rozwiniętych demograficznie osiedli wiejskich powinna umożliwić organizację racjonalnej obsługi zaplecza rolniczego na szczeblu lokalnym, podstawowym do sprawnego funkcjonowania rolnictwa, rekreacji, gospodarki leśnej oraz poprawy warunków życia ludności wiejskiej. Możliwość tę należałoby wykorzystać przez przyspieszony rozwój infrastruktury technicznej i społecznej oraz lokalizację urzędzeń produkcyjnych, małych zakładów przemysłowych związanych z rolnictwem, leśnictwem, obsługą ruchu turystycznego, budownictwem lokalnym, itp. W kształtowaniu tych ośrodków należy dążyć do pełnej integracji przestrzennej z zachowaniem walorów środowiska przyrodniczego oraz kulturowych i społecznych. Poziom warunków życia w małych miastach nie powinien odbiegać od poziomu w większych miastach i aglomeracjach.

2. Analiza zasobów.

2.1. Zasoby przyrodnicze Działdowa - powiązania przyrodnicze.

Geosystem Działdowo jest swoistym systemem antropogeniczno – przyrodniczym położonym w północno – zachodniej części Wzniesień Mławskich. Działdowo należy do geosystemu zlewni rzeki Działdówki będącego częścią geosystemu dorzecza rzeki Wkry. Działdowo jak i całe otoczenie położone jest w obszarze najwyższej ochrony Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 214 „Działdowo”.

Działdowo leży w obszarze funkcjonalnym Zielone Płuca Polski. Przez teren miasta przebiega granica projektowanego obszaru chronionego krajobrazu Rzeki Działdówki oraz korytarz ekologiczny rzeki Wkry- Działdówki – Nidy o znaczeniu krajowym uznany w krajowej sieci ekologicznej EKONET POLSKA. Korytarz ten łączy obszary węzłowe o znaczeniu międzynarodowym.

Na terenie miasta objętych ochroną prawną jest 4,8 % obszarów i 9 pomników przyrody.

2.2. Położenie w rejonie

Miasto Działdowo jest głównym ośrodkiem powiatu oraz siedzibą władz miejskich i powiatowych. Układ przestrzenny powiatu działdowskiego powoduje, że jego rozciągłość w kierunku północno – zachodnim wynosi ok.30 km, a w kierunku południowo – wschodnim ok.18 km. W tej sytuacji obsługa administracyjna powiatu wymaga dwóch ośrodków. Rolę głównego ośrodka pełni Działdowo, natomiast ośrodkiem uzupełniającym jest miast Lidzbark Welski. Miasto Działdowo zamieszkuje 32,2% ludności powiatu, natomiast drugie miasto Lidzbark Welski wraz z obszarem wiejskim zamieszkałe jest przez 22,1% ludności co w sumie daje 54,3% mieszkańców powiatu ogółem. W następnej kolejności Gminę Działdowo zamieszkuje 15%, Iłowo – Osada 11,2%, Rybno 10,8% i Płońnica 9,6% ludności powiatu.

Miasto Działdowo ze względu na liczbę mieszkańców i ze względu na znajdujące się na jego terenie siedziby władz samorządowych będzie rozwijało w przyszłości swoją funkcje administracyjną.

2.3. Struktura władania gruntami oraz rodzaje użytków na terenie miasta.

Na terenie Miasta Działdowa struktura władania gruntami wykazuje dominację gruntów prywatnych 43,5%, grunty państwowe stanowią 26,2%, a grunty komunalne 16,3% ogónej powierzchni.

Władze miejskie chcące prowadzić racjonalną politykę przestrzenną powinny zabiegać o powiększenie zasobów gruntów komunalnych przede wszystkim z zasobów Skarbu Państwa.

Udział użytków wg. ewidencji gruntów na dzień 01.01.1999 r.

tabela 1

Lp.	Rodzaj użytków	Powierzchnia w ha	Udział %
1	Gruntu orne	356	36,8
2	Łąki i pastwiska	128	13,2
3	Lasy	51	5,4
4	Grunty zurbanizowane	425	43,0
5	Wody	7	0,7
6	Nieużytki	9	0,9
	Razem	967	100,0

2.4. Zasoby społeczno – demograficzne.

Ludność:

Liczba ludności miasta Działdowa na koniec listopada 2000 r. wynosiła 21 070 osób. Jak wynika z tabeli nr 2 od 1976 roku do 1998 r w mieście następował systematyczny wzrost mieszkańców średnio w roku o 359 osób, co świadczyło o ciągłym jego rozwoju. Największa dynamika wzrostu nastąpiła w okresie lat 1976 –85 średniorocznie 467 i lat 1985-92 średniorocznie 443 osób. W następnych latach nastąpiło ustabilizowanie wzrostu na poziomie około 100 osób rocznie. Natomiast od 1998 roku zarysował się systematyczny spadek liczby ludności , który średniorocznie wynosi 6 osób.

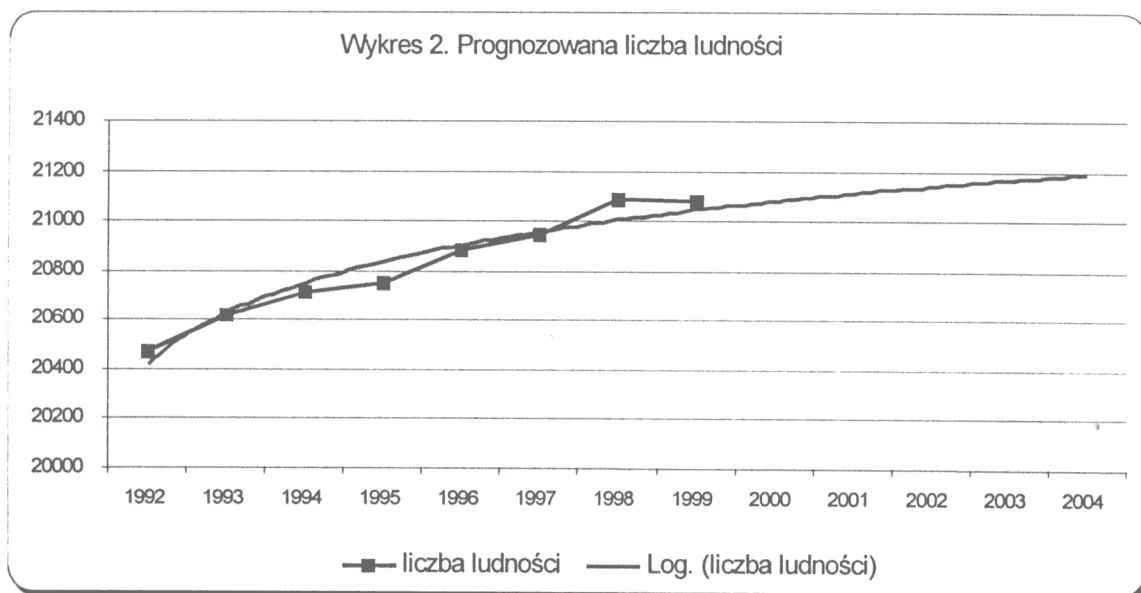
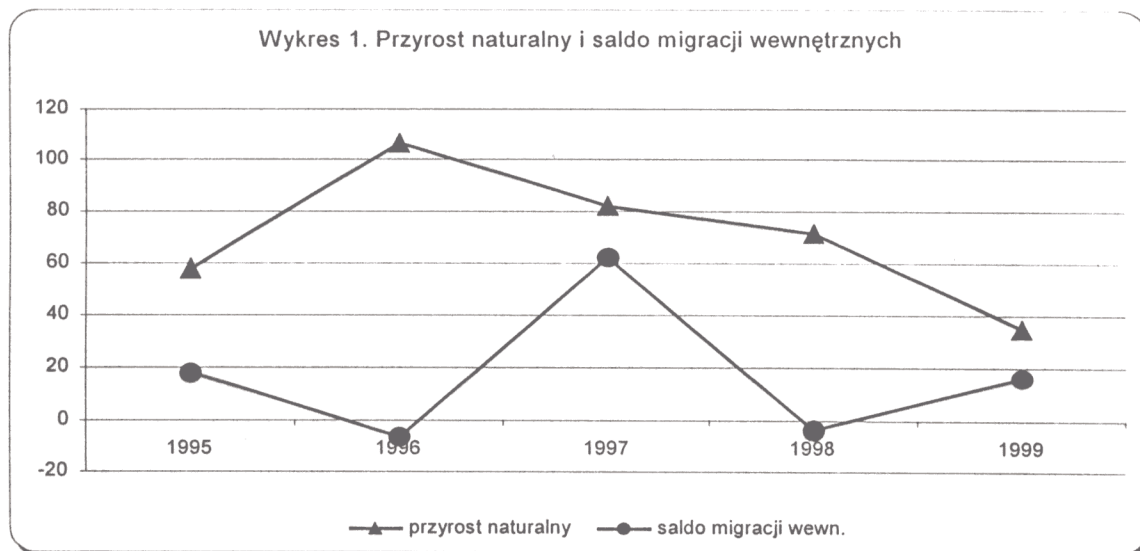
tabela 2

Lp	Lata – ilość mieszkańców /osoba/	Przyrost ludności /osoba/	Średnio roczny przyrost / osoba/
1	1976 - 13193 1985 - 17400	4 204	467
2	1992 - 20 500	3 100	443
3	1998 - 21 088	588	98
4	1999 - 21 078 2000 - 21 070	-18	-6

Ruch naturalny i migracje

Wzrost liczby mieszkańców miasta Działdowa w latach 1976 – 98 wiązał się ściśle z naturalnym ruchem ludności jak i migracjami. Powrót do wskaźników z poprzednich lat jest mało realny biorąc pod uwagę tendencje ogólnopolskie i europejskie. Rozwój miasta będzie głównie uzależniony od napływu ludności z zewnątrz, co z kolei powiązane jest ze wzrostem liczby miejsc pracy i rozwojem budownictwa mieszkaniowego.

Wykres 1 pokazuje spadek tempa przyrostu naturalnego od roku 1996. Pomimo tego dodatni cały czas przyrost naturalny oraz dodatnie saldo migracji wewnętrznych powodują stopniowy wzrost liczby ludności miasta. Tempo wzrostu ludności stopniowo spada. Według prognozy do 2005 liczba mieszkańców Działdowa osiągnie poziom 21200. W następnych latach można spodziewać się stopniowego napływu ludności z terenów wiejskich, związanego z poszukiwaniem zatrudnienia.

Udział ludności wg wieku i ekonomicznych grup wiekowych.

Ludność miasta Działdowa charakteryzuje się dużym udziałem młodzieży w wieku przedprodukcyjnym 31,3% (województwo 31,0%, kraj 29,9%) jak również znaczący jest udział ludności w wieku poprodukcyjnym, który wynosi 11,3% (województwo 10,1%, kraj 10,0%) ogółu ludności miasta.

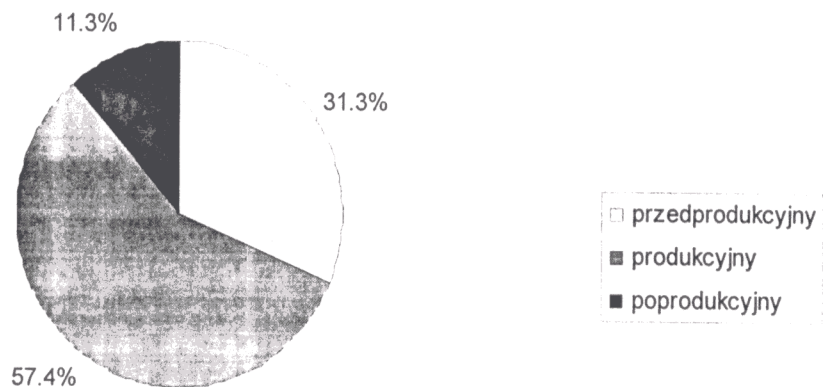
Obydwa te czynniki będą rzutować na dalsze planowanie rozwoju miasta; duża liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym spowoduje wzrost popytu na pracę, co najprawdopodobniej nie zostanie zrównoważone liczbą tworzonych miejsc pracy. Jeżeli nie nastąpi ożywienie gospodarcze duża liczba młodzieży opuści miasto w poszukiwaniu zatrudnienia. Biorąc pod uwagę kształtujący się trend migracji jest to rozwiązanie bardzo prawdopodobne, ale bardzo niekorzystne dla rozwoju miasta. Natomiast duża liczba ludności w wieku poprodukcyjnym będzie wymuszała działania dążące do wzrostu usług związanych z obsługą osób starszych. Trzeba będzie przewidzieć stworzenie domów opieki społecznej, domów pobytu dziennego dla seniora i wzrostu nakładów na opiekę zdrowotną. Natomiast analiza liczby dzieci w wieku 4 -14 lat wskazuje, że do szkół ponadpodstawowych trafi w najbliższych latach około 50% mniej młodzieży niż w chwili obecnej.

Ludność miasta Działdowa na dzień 31.12.99 r. wynosiła 21 078 osób.

tabela 3

Lp	Grupa wiekowa	Osoby
1	Dzieci w wieku 0 – 4 lata	1140
2	Dzieci w wieku 4 –14 lata	4563
3	Młodzież w wieku 15 – 19 lat	2039
4	Ludność w wieku 20 –44 lat	8114
5	Ludność w wieku 45-65 lat	3981
6	Ludność powyżej 65 lat	1690

Wykres 3. Ludność miasta według ekonomicznych grup wieku.

Bezrobocie

Wzrost w ciągu roku liczby osób pozostających bez pracy o 407 osób i wzrost liczby zarejestrowanych absolwentów nie mających pracy świadczy o coraz gorszej sytuacji gospodarczej miasta. Nakładając na tę sytuację wzrost stopy bezrobocia w regionie może skutkować odpływem młodzieży w wieku produkcyjnym w poszukiwaniu pracy. Przy utrzymującym się saldzie ujemnym migracji może to zapoczątkować spadek liczby mieszkańców miasta, a co za tym idzie wstrzymanie jego przyszłego rozwoju.

Stopa bezrobocia (%)

tabela 4

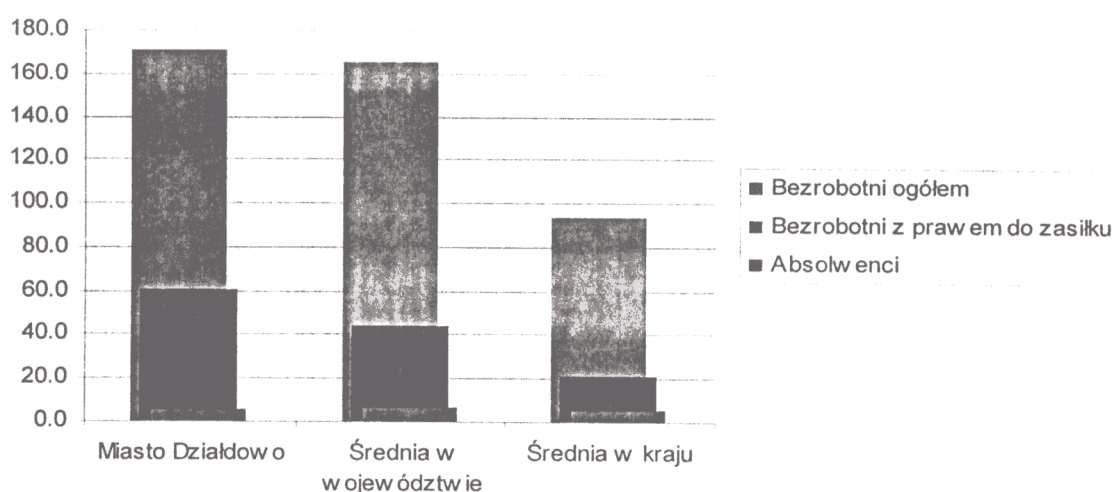
Lp	Lata	Kraj	Województwo	Powiat Działdowski	Miasto Działdowo
1	1998	10,4	19,8	22,5	ok.23
2	1999	13,1	22,4	26,2	26,4

Bezrobotni zarejestrowani.

tabela 5

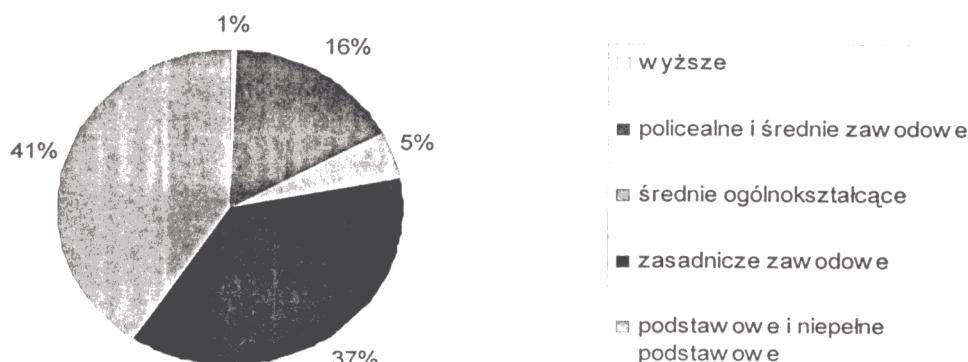
Lp	Wyszczególnienie	Lata /osoby		
		1992	1998	1999
1	Bezrobocie ogółem	2557	1661	2068
	w tym z prawem do zasiłku	1876	474	732
	Absolwenci	140	64	71

Wykres 4. Bezrobotni na 1000 ludności w wieku produkcyjnym.

W stosunku do średniej wojewódzkiej udział bezrobotnych na 1000 ludności w wieku produkcyjnym pozostaje na zbliżonym poziomie. Należy jednak wziąć pod uwagę, że w przypadku województwa do obliczeń przyjęto również gminy wiejskie, gdzie występuje problem ukrytego bezrobocia. Natomiast w stosunku do średniej krajowej jest to poziom prawie dwa razy wyższy, co jest wynikiem różnic w poziomie rozwoju gospodarczego. W stosunku do liczby bezrobotnych udział osób z prawem do zasiłku pozostaje na zbliżonym poziomie. Również na zbliżonym poziomie pozostaje liczba bezrobotnych absolwentów. Wykres 5 pokazuje strukturę bezrobotnych według poziomu wykształcenia. Najliczniejszą grupę stanowią osoby z wykształceniem podstawowym i zasadniczym zawodowym. W przyszłości będzie to również grupa, której najtrudniej będzie znaleźć pracę, ze względu na trudności w możliwości przekwalifikowania się, a więc dostosowania swojej oferty do wymagań rynku pracy. Najmniejszy udział wśród bezrobotnych mają osoby z wykształceniem wyższym i średnim ogólnokształcącym. Jest to zgodne z tendencjami krajowymi, chociaż obraz został nieco zafałszowany poprzez odpływ tych grup ludności w poszukiwaniu lepszej pracy. Tak więc jednym z niekorzystnych zjawisk w skali miasta jest odpływ ludności najlepiej wykształconej. Najczęściej jest to grupa wiekowa 19-35 lat.

Wykres 5. Bezrobotni według poziomu wykształcenia.

2.5. Zasoby społeczne, oświatowe, kulturalne.

Szkolnictwo

W szkołach na dzień 31.12. 99 roku uczyło się 5344 uczniów w wieku od 7 do 19 lat. W mieście Działdowie funkcjonują dwie szkoły podstawowe, dwa gimnazja i trzy szkoły średnie oraz szkoła muzyczna. Współczynnik skolaryzacji brutto 80,9% jest niższy od średniego w kraju, wynoszącego 85,5 %. Nakłada to na władze miasta jak również władze powiatu obowiązek szczególnej troski o stan techniczny obiektów oświatowych i przygotowanie zawodowe nauczycieli pracujących w tych placówkach.

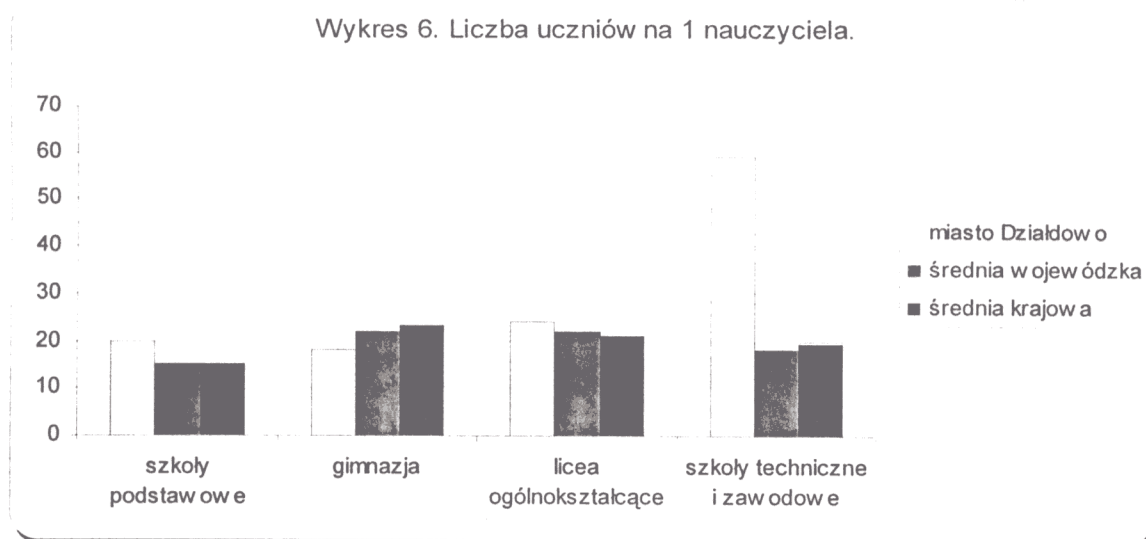
Na terenie miasta Działdowa rozpoczęła działalność filia Uniwersytetu Warmińsko – Mazurskiego. Daje to możliwość większej liczbie mieszkańców miasta kontynuowania edukacji już na poziomie uniwersyteckim. Uczelnia wyższa w każdym mieście wnosi ożywienie nie tylko w sferze edukacyjnej i intelektualnej, ale również w sferze gospodarczej. Dlatego też to w interesie miasta jest stworzenie odpowiednich warunków rozwoju szkole wyższej. Należy również rozważyć możliwość utworzenia w Działdowie centrum praktyk wakacyjnych dla studentów szkół wyższych z całego kraju.

Uczniowie w szkołach na terenie miasta Działdowa w osobach.

tabela 6

Lp	Wyszczególnienie	Miasto	%	Powiat	%	Województwo
1	Uczniowie w szkołach: Podstawowych	2602	32,4	8031	100	X
2	Gimnazjum	426	33,8	1257	100	X
3	Uczniowie w szkołach: Ogólnokształcących	955	81	1179	100	X
5	Zasadnicze szkoły zawo- dowe	596	43,7	1363	100	X
6	Średnie szkoły techniczne	765	42,2	1811	100	X
7	Wsp. skolaryzacji %	80,9		77,9		85,5

Wykres 6. Liczba uczniów na 1 nauczyciela.

Duża liczba uczniów w szkołach technicznych i zawodowych na terenie miasta Działdowa przypadająca na 1 nauczyciela wynika ze sposobu opracowania danych przez Urząd Statystyczny. Dane o nauczycielach dotyczą wyłącznie zatrudnionych w pełnym wymiarze godzin przy realizacji obowiązującego programu, a więc nie dotyczą nauczycieli zatrudnionych w niepełnym wymiarze godzin, np. przedmiotów specjalistycznych.

Kultura

Na terenie miasta działalność kulturalną prowadzi Miejski Dom Kultury oraz Miejska Biblioteka Publiczna, a sportowo – rekreacyjną Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji oraz stowarzyszenia i kluby sportowe.

Z danych wynika iż należy doinwestować zbiory bibliotek publicznych, co będzie konieczne przy ewentualnym rozwoju szkolnictwa pomaturalnego i wyższego. Przy rozbudowie zbiorów należy podjąć współpracę z władzami powiatu, które z pewnością są zainteresowane wzrostem liczby osób z wykształceniem wyższym na terenie powiatu działdowskiego. Aktualizacja zbiorów bibliotecznych jest jednym z warunków koniecznych wyrównywania szans startu młodzieży do renomowanych szkół wyższych. Jeżeli na terenie miasta nie przewiduje się utworzenia dodatkowych punktów bibliotecznych, to należy

zapewnić odpowiednie środki techniczne i finansowe do prawidłowego rozwoju i funkcjonowania istniejącej biblioteki.

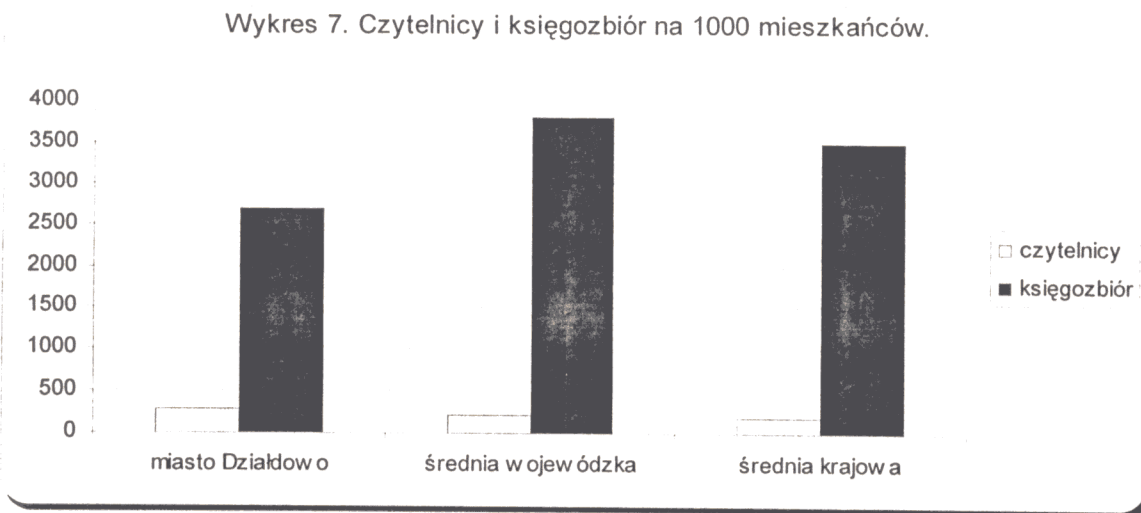
Elementy działalności kulturalnej

tabela 7

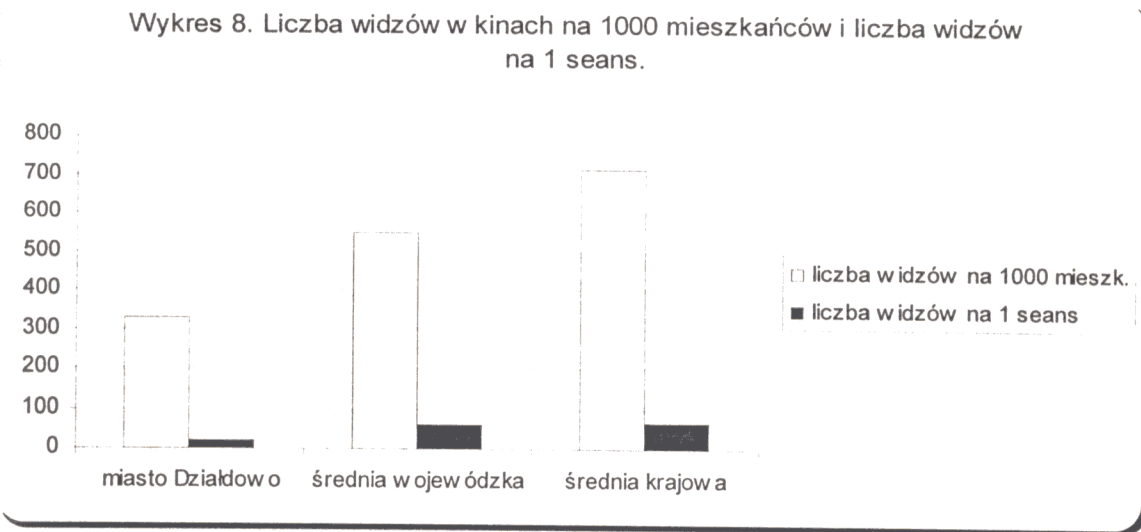
Lp	Wyszczególnienie	Miasto	Powiat	Województwo
1	Liczba widzów na seansach kinowych	23	25	X
2	% mieszkańców korzystających z biblioteki	29,6	20,6	20,4
3	Księgozbiór – mieszkaniec/wolumin	2,6	3,5	3,8

Liczba widzów w kinach na 1000 mieszkańców jest typowym miernikiem aktywności kulturalnej społeczności lokalnych. Pokazana na wykresie 8 niska liczba widzów w stosunku do średniej wojewódzkiej, a o ponad połowę niższa do średniej krajowej jest najprawdopodobniej wynikiem słabego stanu technicznego kin oraz nieodpowiedniego doboru repertuaru. W takiej sytuacji trudno mówić o rozwoju pozostałych dziedzin kultury, jak teatr, wystawy, koncerty itp. Miasto nie jest zatem w aspekcie życia kulturalnego na tyle atrakcyjne aby odwrócić niekorzystne tendencje odpływu młodzieży na zewnątrz.

Wykres 7. Czytelnicy i księgozbiór na 1000 mieszkańców.

Wykres 8. Liczba widzów w kinach na 1000 mieszkańców i liczba widzów na 1 seans.

Ochrona zdrowia.

Na terenie miasta funkcjonuje szpital, w którym znajdują się następujące oddziały: chirurgiczny, wewnętrzny, ginekologiczno – położniczy, intensywnej terapii, kardiologiczny, neurologiczny, pediatryczny, psychiatryczny i reumatologiczny. Na terenie miasta działa również 5 przychodni, 3 poradnie i 6 aptek. Z zestawienia wynika, że mieszkańcy miasta Działdowa mają bardzo dobrze rozwiniętą służbę zdrowia i zagwarantowaną opiekę medyczną. Wszystkie wskaźniki przeliczane na mieszkańca są znacznie korzystniejsze od tego typu wskaźników obowiązujących w regionie.

Elementy usług medycznych przypadających na mieszkańca

tabela 8

Lp	Wyszczególnienie	Miasto	Powiat	Województwo
1	Liczba mieszkańców /przychodnia	4200	9600	10 180
2	Liczba mieszkańców /poradnia	7000	13 400	27 700
3	Ilość łóżek szpitalnych/10 000 mieszkańców	X	50,4	43,3
4	Ilość mieszkańców / apteka	3500	5600	5700

Warunki mieszkaniowe

W 1999 r. miasto Działdowo posiadało 6061 mieszkań z czego własność gminy stanowiło 1096 mieszkań. Analizując wskaźniki wynika, że miasto Działdowo posiada lepsze warunki mieszkaniowe od przeciętnych w regionie. Różny jest z pewnością wiek mieszkań i stopień ich wyposażenia w instalacje, dlatego też ciągła poprawa stanu technicznego obiektów szczególnie tych wzniesionych przed 1914 roku powinna być jednym z celów działania władz samorządowych.

tabela 9

Lp	Wyszczególnienie	Miasto	Powiat	Województwo
1	Liczba izb w mieszkaniu	3,78	3,72	3,54
2	Liczba osób w mieszkaniu	3,42	3,68	3,20
3	Pow. użytkowa na 1 mieszkanie	63,0	63,8	55,7
4	Pow. użytkowa na 1 osobę	18,4	17,3	17,5
5	Mieszkania oddane do użytku na 1000 osób	2,5	1,38	1,74

2.6. Zasoby gospodarcze.**Podmioty gospodarki narodowej**

Analizując udział zakładów poszczególnych branż działających na terenie miasta Działdowa na dzień 31.12.99 r. widać wyraźną dominację firm branży handlowej - 41% ogółu zarejestrowanych firm oraz branży budowlanej - 16% ogółu. Tendencje wzrostu w ciągu ostatniego roku wykazywały firmy o charakterze budowlanym i transportowym – wzrost kolejno o 10 i 12 firm, spadła natomiast ilość firm zajmujących się produkcją i handlem. Wzrost ilości firm o charakterze usługowym jest kierunkiem właściwym, wynikającym z administracyjno-usługowej funkcji jaką pełni miasto w regionie.

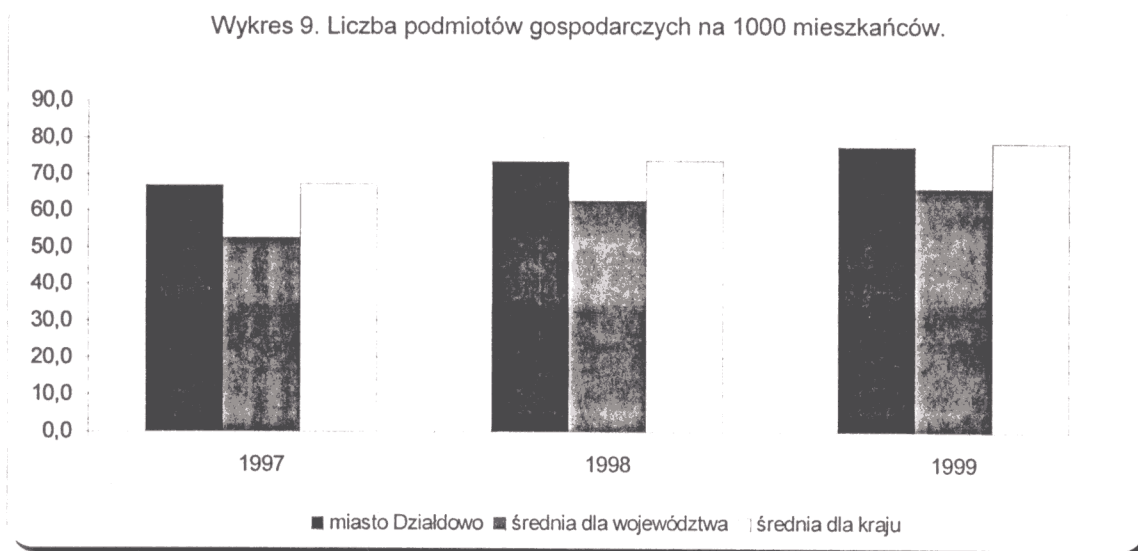
Jednakże wzrost ilości firm nie powoduje wzrostu liczby miejsc pracy, a co za tym idzie spadku bezrobocia. Przewagę stanowią małe, często jednoosobowe firmy, zatrudniające najwyżej najbliższą rodzinę. Niekorzystnie wygląda również współczynnik „ilość zakładów /1000 mieszkańców”, który w Działdowie kształtował się na poziomie 59,8 natomiast w Olsztynie ten sam współczynnik wynosił 113,5. Sytuacja przedstawiona na wykresie 9 jedynie z pozoru wygląda w miarę korzystnie, tzn. porównywalna liczba firm w Działdowie i w kraju. Dopiero nałożenie na to liczby bezrobotnych daje pełen obraz, polegający na tym, że przy porównywalnej liczbie firm na 1000 mieszkańców liczba bezrobotnych w mieście Działdowo jest dwa razy większa.

Zakłady osób fizycznych według wybranych sekcji EKD.

tabela 10

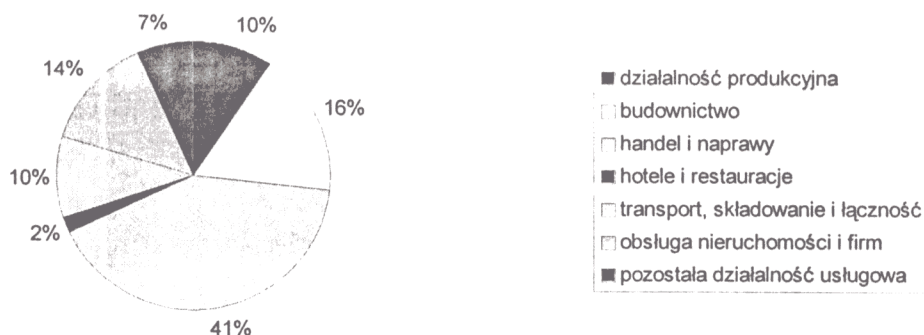
Lp	Wyszczególnienie	1997r.	1998 r.	1999r.
1	Działalność produkcyjna	144	142	138
2	Budownictwo	178	207	247
3	Handel i naprawy	566	502	601
4	Hotele i restauracje	22	26	27
5	Transport, składowanie, łączność	121	127	139
6	Obsługa nieruchomości, firm	105	154	197
7	Pozostała działalność usługowa	-	96	97
	Ogółem	1401	1547	1634

Wykres 9. Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców.

Wykres 10. Działalność gospodarcza wg. klasyfikacji EKD.

2.7. Infrastruktura.

Komunikacja kolejowa

Przez miast Działdowo przebiega zelektryfikowana magistrala kolejowa o znaczeniu krajowym Warszawa-Gdańsk. Uzupełnienie stanowią dwie linie o znaczeniu regionalnym Działdowo - Lidzbark Welski oraz Olsztyn - Działdowo. Przewidywana modernizacja magistrali o znaczeniu krajowym będzie zgodnie ze strategią województwa warmińsko-mazurskiego wymagała przebudowy jednopoziomowych skrzyżowań trakcji kolejowej z drogami wojewódzkimi i powiatowymi.

Komunikacja drogowa

Miasto Działdowo jest węzłem dróg wojewódzkich z następujących kierunków:

- droga nr 544: Mława – Lidzbark Welski
- droga nr 542: z Ostródy
- droga nr 545: z Nidzicy

Według danych krajowego pomiaru ruchu z 1995 r. średnia dobową ilość pojazdów na trasie Działdowo – Mława wynosiła 4800, a na trasie Działdowo- Ostróda wynosiła 4100. Analiza ruchu na drogach powiatu wykazuje, że dominuje ruch tranzytowy oraz ruch bezpośrednio związany z miastem Działdowo, co potwierdza rolę miasta jako ośrodka usługowego i administracyjnego.

Układ dróg powiatowych i wojewódzkich uzupełniają ulice ruchu miejskiego. Na obecnym etapie analizy uznano, że oprócz remontów i napraw bieżących istniejących ulic do najpilniejszych zadań należy zaliczyć projektowanie potencjalnych tras ruchu miejskiego: powiązanie ul. Grunwaldzkiej z ul. Małłka, powiązanie ul. Sportowej z ul. Leśną, połączenie ul. Korczaka z ul. Hallera, uporządkowanie układu drogowego Osiedla Lidzbarskiego, ograniczenie ruchu drogowego w obszarze starego miasta.

Infrastruktura techniczna

Wodociągi - źródłem zaopatrzenia miasta w wodę jest sieć ujęć miejskich oraz stacja uzdatniana wody. Łączny pobór wody może wynieść 440 m³/h co pokrywa z rezer-

wą zapotrzebowanie miasta. Układ sieci wodociągowej pozwala na zaopatrzenie w wodę 96,1% mieszkańców miasta. Wymiany wymaga sieć ułożona z rur a-c, modernizacji wymaga sieć w centrum miasta.

Kanalizacja sanitarna – ścieki z terenu miasta odprowadzane są do mechaniczno - biologicznej oczyszczalni ścieków położonej w Księżym Dworze na gruntach Gminy Miasta Działdowo. Przepustowość oczyszczalni wynosi 6 880 m³/dobę, a średnie jej obciążenie wynosi do 3500 m³ /dobę, co daje około 100% rezerwy w stosunku do obecnego wykorzystania.

Rozbieżność między ilością osób korzystających z wodociągów (96,1% mieszkańców miasta), a ilością osób korzystających z kanalizacji miejskiej(83,9% mieszkańców miasta) pozwala stwierdzić , że około 13% mieszkańców pozbywa się ścieków w sposób mogący stanowić zagrożenie dla środowiska.

Zaopatrzenie w gaz – miasto zapewnia dostawę gazu 97,9% mieszkańców. Gaz dostarczany jest w technologii niskiego i częściowo średniego ciśnienia. Źródłem zasilania jest gazociąg wysokiego ciśnienia magistrali Uniszki Zawadzkie – Lidzbark Welski. Do najpilniejszych zadań należy budowa gazociągu wzdłuż ulicy Grunwaldzkiej, co umożliwi likwidację licznych w tym rejonie lokalnych kotłowni.

Energia elektryczna – Podstawowym źródłem zasilania elektroenergetycznego jest GPZ położony na terenie miasta Działdowo. Wyprowadzenie zasilania systemu stacji trafo wykonane jest w strefie niezainwestowanej liniami napowietrznymi 15 kV, na pozostałym obszarze miasta liniami kablowymi. Większość linii będzie wymagać skablowania lub przeniesienia do wyznaczonych korytarzy technologicznych.

Ciepłownictwo – na terenie miasta nie funkcjonuje scentralizowany system zaopatrzenia w ciepło. Utworzono Przedsiębiorstwo Ciepłownicze, które dysponuje ciepłownią 15MW oraz kotłownią, a zadaniem którego było dostarczanie ciepła do nowowznoszonych w latach 80 budynków. Brak całościowego systemu dostarczania ciepła spowodował powstanie dużej ilości kotłowni opalanych paliwem stałym, które są dużą uciążliwością dla środowiska. Miasto w najbliższym czasie będzie musiało przystąpić do opracowania całościowego programu ciepłownictwa.

Telekomunikacja – na terenie miasta istnieje system telefonii kablowej oraz komórkowej. Telekomunikacja Polska S.A. zapewnia możliwość rozbudowy sieci w miarę zapotrzebowania.

Infrastruktura techniczna na terenie Działdowa.

tabela 11

Lp	Lata	Miasto	Powiat	Województwo
Wodociągi % ogółu mieszkańców				
1	1998	96,1	95,9	96,2
2	1999	96,1	95,9	96,3
Kanalizacja % ogółu mieszkańców				
1	1998	83,4	77,6	87,4
2	1999	83,9	78,6	87,7
Gaz % ogółu mieszkańców				
1	1998	97,1	92,2	77,2
2	1999	97,9	92,2	77,7
1	Zużycie energii elektrycznej na 1 odbiorcę w kWh	496,8	504,5	556,6

2	Zużycie gazu sieciowego na 1 odbiorcę w m ³	1517,3	1467,9	10396
3	Zużycie wody z wodociągów na 1 mieszkańca w m ³	36	24,6	34,4

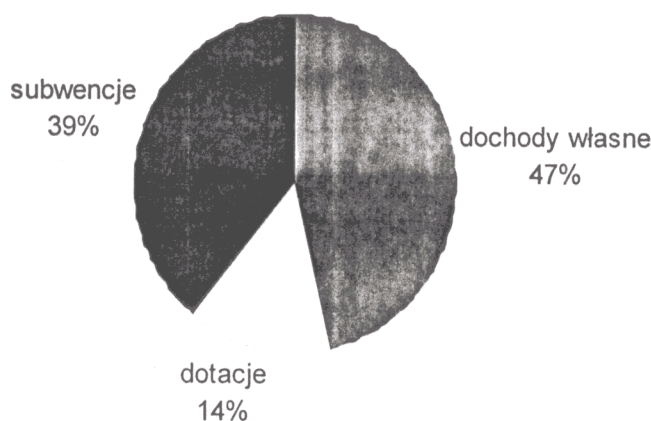
2.8. Finanse publiczne.

Dochody budżetu miasta w przeliczeniu na 1 mieszkańca kształtują się nieco poniżej średniej dla województw i znacznie poniżej średniej krajowej. Udział dochodów własnych w dochodach budżetu stanowi ok. 47%, co jest porównywalne ze średnią wojewódzką i średnią krajową. W okresie ostatnich trzech lat dochody budżetu przewyższają poziom wydatków, co jest wyrazem rygorystycznej polityki budżetowej. W obecnej sytuacji należy uznać to za działania bezpieczne, dające gwarancje zachowania płynności finansowej. Natomiast w prognozowanym okresie powinien nastąpić wzrost udziału dochodów własnych w budżecie miasta do poziomu ok. 60%. konieczne będzie w związku z tym podjęcie odpowiednich działań związanych ze zwiększeniem wpływów z podatków i opłat lokalnych, jak np. opracowanie strategicznego planu zarządzania zasobem komunalnym.

Wydatki budżetowe zdominowane są przez wydatki na oświatę i wychowanie oraz opiekę społeczną. W przeliczeniu na 1 mieszkańca jest to poziom wyższy od średniej wojewódzkiej, ale niższy od średniej krajowej w przypadku wydatków na oświatę i wychowanie. Natomiast w przypadku wydatków na opiekę społeczną jest to poziom wyższy zarówno od średniej wojewódzkiej i średniej krajowej.

Wydatki na inwestycje w przeliczeniu na 1 mieszkańca kształtują się poniżej średniej krajowej i średniej wojewódzkiej.

Wykres 11. Struktura dochodów budżetu miasta.

3. Pozycja strategiczna Miasta Działdowa - SWOT

Podstawowym narzędziem i najbardziej popularnym sposobem oceny uwarunkowań jest analiza SWOT. Jest to kompleksowa metoda służąca do badania otoczenia organizacji oraz analizy jej wnętrza

Miasto Działdowo nie ma wpływu na kształtowanie się procesów społeczno-gospodarczego będących w jego otoczeniu. Miasto jedynie może wykorzystywać szansę oraz unikać zagrożeń płynących z otoczenia. Z drugiej zaś strony otoczenie miasta silnie wpływa na kształtowanie się i tworzenie strategii rozwoju oraz poszczególnych programów funkcjonalnych.

Analiza SWOT jest oparta na prostym schemacie klasyfikacyjnym w którym wszystkie czynniki mające wpływ na bieżące i przyszłe pozycje organizacji dzielimy na:

1. wewnętrzne pozytywne – mocne strony (Strengths)
2. wewnętrzne negatywne - słabe strony (Weaknesses)
3. zewnętrzne pozytywne – szanse (Opportunities)
4. zewnętrzne negatywne – zagrożenia (Threats)

Na podstawie analizy uwarunkowań wynikającej z innych dokumentów strategicznych oraz po zapoznaniu się ze Strategią Powiatu Działdowskiego i Województwa Warmińsko – Mazurskiego uczestnicy Debat zidentyfikowali czynniki kluczowe , które mogą mieć decydujący wpływ na przyszłość miasta i przeprowadzili analizę SWOT.

Ocena sił i słabości służy określeniu znaczenia (względnej wagi) uwarunkowań wewnętrznych odniesionych do mocnych i słabych stron. W ten sposób tworzone są założenia wyjściowe określające tzw. „pole możliwości”. To właśnie ocena potencjału w aspekcie słabych i mocnych stron pozwala na rozwinięcie i weryfikację warunków brzegowych oraz uwarunkowań zewnętrznych. Z jednej strony „siły” to potencjał wspomagający, na bazie którego możliwe jest budowanie strategii rozwojowych. Z drugiej strony słabości zawsze będą stanowiły ograniczenia wynikające ze słabości potencjału. Budując scenariusze rozwojowe należy je zatem odczytywać jako bariery konieczne do pokonania.

W wyniku prac całego zespołu oraz wielokrotnych konsultacji ustalony został następujący zapis dotyczący oceny mocnych i słabych stron miasta Działdowa.

tabela 12

Sily	Słabości
1. Funkcja administracyjna	1. Wysoka stopa bezrobocia
2. Historyczne znaczenie miasta w skali regionu	2. Brak skutecznej promocji miasta na zewnątrz
3. Dobre wyposażenie w infrastrukturę techniczną	3. Zły stan dróg wojewódzkich oraz brak połączeń (wiadukt)
4. Funkcja edukacyjna na poziomie szkoły podstawowej i średniej (szkoły, kadra)	4. Ograniczone zasoby kapitałowe lokalnych przedsiębiorstw
5. Wysoki poziom opieki zdrowotnej	5. Zły stan techniczny obiektów zabytkowych
6. Korzystne położenie względem traktacji kolejowych	6. Brak promocji obiektów zabytkowych
7. Zasoby środowiska kulturowego (zamek, wieża ciśnień, obóz karny, obiekty pamięci)	7. Słaba baza turystyczna
8. Zadawalający poziom bezpieczeństwa życia mieszkańców	8. Brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych w zasobie miasta
9. Szpital jako silna jednostka o zasięgu ponadlokalnym	9. Brak infrastruktury technicznej w osiedlach mieszkaniowych
10. Istniejące większe przedsiębiorstwa jako liderzy rozwoju gospodarczego	10. Brak obiektów sportowo – rekreacyjnych (sale sportowe, basen)
11. Istniejące przedsiębiorstwa budowlane jako baza rozwoju tej gałęzi działalności gospodarczej	11. Brak promocji lokalnej działalności artystycznej
12. Filia Uniwersytetu Warmińsko - Mazurskiego	12. Brak sprawnie działającej komunikacji miejskiej
13. Instytucje otoczenia biznesu i wspierania przedsiębiorczości	13. Brak bezkolizyjnego połączenia części miasta rozdzielonych torami kolejowymi
14. Kontakty zagraniczne	14. Mała aktywność społeczności lokalnej oraz brak identyfikacji z problemami miasta
15. Dokumenty planistyczne (Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagosp. Przestrzennego, przygotowywany plan miejscowy)	15. Niekompletny i zdezaktualizowany księgozbiór biblioteczny

Rozwój miasta wyznaczają najtrafniej dwa scenariusze graniczne: scenariusz zagrożeń i scenariusz szans (scenariusz prospektywny). Pierwszy ma charakter ostrzegawczy, tzn. wskazuje zagrożenia wynikające z niepożądanego rozwoju sytuacji pod presją negatywnych (słabych) cech stanu istniejącego oraz uwarunkowań zewnętrznych. Drugi ma charakter inspirujący i stymulujący. Pożądaný obraz przyszłości dominuje nad stanem istniejącym, opierając się na wykorzystaniu istniejących i potencjalnych możliwości rozwoju.

Obydwa scenariusze muszą uwzględniać prawdopodobieństwo przebiegu zdarzeń: scenariusz zagrożeń nie powinien zakładać wariantu katastroficznego, a scenariusz szans – osiągnięcia stanu idealnego. Realizacja scenariusza zagrożeń prowadzi do szybszych, lecz często negatywnych efektów. Scenariusz szans przynosi zazwyczaj zdecydowaną poprawę sytuacji jednostki, ale jego efekty są zwykle odłożone w czasie.

tabela 13

Szanse	Zagrożenia
1. Rozwój szkolnictwa wyższego na terenie miasta	1. Brak spójnego powiązania pomiędzy organami administracji (ustawa kompetencyjna)
2. Rozwój terenów inwestycyjnych w celu przyciągnięcia inwestorów z zewnątrz	2. Niekorzystny podział administracyjny (Gmina otacza miasto)
3. Promocja trasy turystycznej Mława – Grunwald	3. Odpływ przedsiębiorców prywatnych na zewnątrz gminy
4. Wpisanie miasta w tradycję Szlaku Grunwaldzkiego	4. Patologie związane z bezrobociem
5. Zatrzymanie turystów na bazie środowiska kulturowego	5. Słabe wykształcenie grupy ludności w wieku produkcyjnym
6. Tworzenie lobby na bazie liderów biznesu (zasięg regionalny) – wsparcie działań samorządowych	6. Odpływ młodzieży – kadry (19-35 lat)
7. Powstanie Giełdy Towarowej (zasięg regionalny) - wypełnienie luki w rynku	7. Spadek znaczenia węzła kolejowego (reforma PKP – działania zewnętrzne)
8. Stworzenie spójnego systemu segregacji odpadów komunalnych na bazie zakładu recyklingu w Zakrzewie	8. Recesja gospodarcza w skali kraju.
9. Możliwość zdobycia funduszy celowych ze środków zagranicznych	9. Brak środków finansowych na odbudowę obiektów zabytkowych
10. Rozwój i umocnienie kontaktów zagranicznych	10. Wzrost patologii związanych z bezrobociem
11. Pokazanie i promocja lokalnej działalności artystycznej	11. Słabość kapitałowa lokalnych przedsiębiorstw

Znaczny dystans między zagrożeniami i szansami oznacza niekorzystną sytuację. Po stronie szans wymienione zostały w przewadze uwarunkowania społeczne. Natomiast po stronie zagrożeń, a więc hamującej rozwój uwarunkowania o charakterze gospodarczym. Wyznaczone zostało tym samym pole możliwych przemian i przeobrażeń.

Scenariusz zagrożeń to w pierwszej kolejności utrata istniejących i nieprzygotowanie nowych rezerw rozwojowych oraz nie kontrolowany rozwój i nadmierna koncentracja nad potrzebami podstawowymi. Ze scenariuszem tym związane są czynniki hamujące tempo przeobrażeń społecznych oraz trudności w utrzymaniu stanu posiadania (w tym infrastruktury technicznej).

Scenariusz szans to przede wszystkim zaspokojenie obecnych i przyszłych potrzeb na co najmniej minimalnym poziomie, a także otwarcie na pozytywne wpływy z zewnątrz oraz przeobrażenia w sferze kulturowej, społecznej i gospodarczej. Ze scenariuszem tym wiąże się bezpośrednio zahamowanie dekapitalizacji majątku trwałego oraz stałe utrzymywanie urządzeń i systemów infrastruktury technicznej na poziomie wymaganej sprawności. Pomimo, że realizacja scenariusza szans w przeciwieństwie do scenariusza zagrożeń przynosi efekty odłożone w czasie (podczas gdy w scenariuszu zagrożeń są one najczęściej natychmiastowe ale za to krótkotrwałe) to prowadzą one zazwyczaj do oczekiwanej poprawy sytuacji. Społeczność Miasta Działdowa świadoma konieczności związanych z tym wysiłków i wyrzeczeń demokratycznie podjęła decyzję o realizacji scenariusza szans.

Sformułowanie głównych problemów rozwoju

Po zbadaniu relacji w układzie potencjał – otoczenie zidentyfikowano czynniki kluczowe, które mogą mieć decydujący wpływ na przyszłość miasta (cele strategiczne)

Potencjał rozwojowy:

1. Dobre wyposażenie miasta w infrastrukturę techniczną
2. Trwające prace nad przygotowaniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
3. Silna funkcja edukacyjna miasta w zakresie szkolnictwa podstawowego i ponad podstawowego
4. Duże rezerwy terenów inwestycyjnych
5. Funkcja administracyjno – usługowa miasta
6. Możliwość pozyskania funduszy celowych ze środków zagranicznych za pomocą Działdowskiej Agencji Rozwoju

Bariery rozwojowe:

1. Odływ z miasta młodzieży w wieku 19 – 35 lat
2. Brak na terenie miasta szkół pomaturalnych i filii uczelni wyższych
3. Zły stan dróg wojewódzkich na terenie miasta (wiadukt)
4. Słabość kapitałowa lokalnych przedsiębiorców
5. Brak inwestora strategicznego na terenie miasta
6. Trudności z pozyskaniem kapitału z zewnątrz

CZEŚĆ IV. STRATEGIA ROZWOJU MIASTA

WIZJA PRZYSZŁOŚCI MIASTA

Wypracowana podczas spotkań Wizja Przyszłości Miasta Działdowo zawiera akceptowane społecznie oczekiwania mieszkańców dotyczące rozwoju miasta w prognozowanym okresie. Horyzont czasowy strategii ustalono arbitralnie na rok 2015. Jest to moment, dla którego możliwe było prognozowanie scenariuszy rozwoju o dostatecznie wysokim stopniu ufności. W tym okresie powinny być zrealizowane cele krótko-, średnio- i długookresowe.

Zapis wizji przyszłości miasta jest wynikiem konsensusu wypracowanego podczas prac przedstawicieli społeczności miejskiej nad strategią.

Pierwszym etapem formułowania wizji było upodmiotowienie strategii, tzn. określenie grup społecznych, do których przede wszystkim będzie skierowana strategia.

Do najważniejszych spośród nich zaliczono w kolejności: mieszkańcy a szczególnie młodzież, przedsiębiorcy i liderzy biznesu, bezrobotni, samorząd.

Strategia poprzez zarysowanie możliwości rozwoju (wizja) powinna być wykorzystywana jako szeroka platforma współpracy i współdziałania wszystkich zainteresowanych podmiotów takich jak: władze lokalne, instytucje pozasamorządowe, podmioty gospodarcze i społeczeństwo. Konieczny jest partnerski udział wszystkich grup społecznych zjednoczonych w realizacji wspólnego celu jakim jest osiągnięcie określonej w wizji przyszłości Działdowa.

Miasto pełni wobec swoich mieszkańców rolę służebną. To właśnie mieszkańcy oczekują od swojego miasta realizacji ich pragnień dotyczących warunków życia i możliwości rozwoju. Oczekiwania te znalazły swój zapis w prezentowanej wizji przyszłości miasta Działdowo.

Wizja przyszłości miasta Działdowo:

- Miasto bezpieczne, wolne od patologii społecznych.
- Konkurencyjne i rozwojowe przedsiębiorstwa zapewniające pracę mieszkańcom.
- Mieszkańcy Działdowa społeczeństwem obywatelskim.
- Miasto dumne i wykorzystujące swoje zasoby kulturowe i przyrodnicze..
- Miasto oferujące mieszkańcom wysoki standard życia.
- Działdowo ośrodkiem kulturalno – oświatowym.

Wizja przyszłości miasta jednoznacznie określa aspiracje społeczeństwa zmierzającego do rozwiązania zidentyfikowanych problemów poprzez działania prorozwojowe. Mieszkańcy nie chcą już dłużej pozostawać w stanie oczekiwania. Dążą do zmian, które kosztem terażniejszych wyrzeczeń przyniosą w przyszłości oczekiwany skutek w postaci poprawy warunków życia. Nad strategię „trwania” przedkładają tworzenie podstaw trwałego, zrównoważonego i samopodtrzymującego się rozwoju.

SCHEMAT LOGICZNY STRATEGII

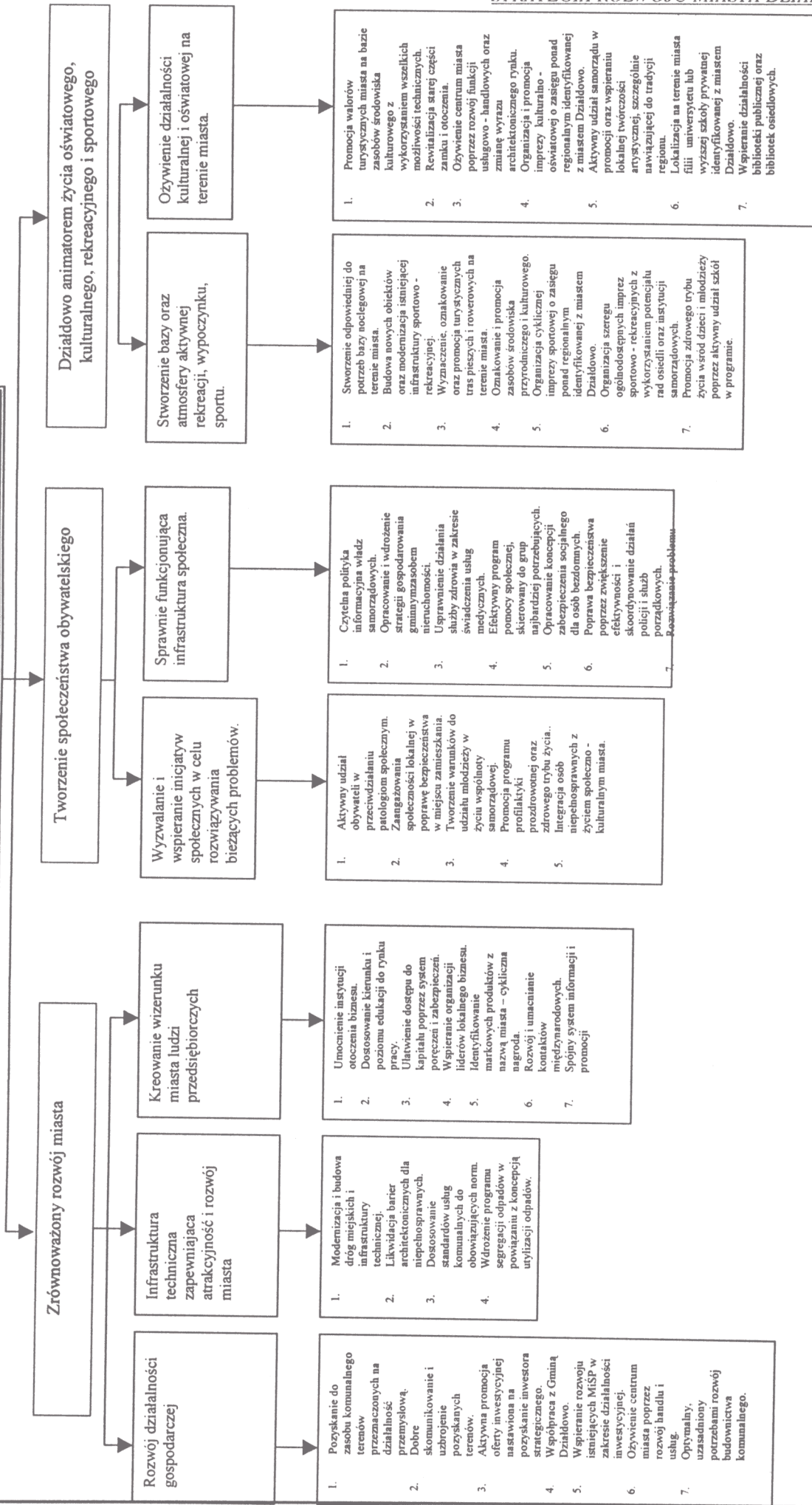
Konkretyzacja wybranej strategii w ramach przewidywanego scenariusza zdarzeń następuje w kategoriach zadań oraz polityk działowych i polityki przestrzennej odniesionych do konkretnych struktur zarządzania.

Po uzyskaniu akceptacji społecznej wizji przyszłości miasta do jakiej dążymy w wyniku realizacji strategii oraz po przeprowadzeniu diagnozy prospektywnej sytuacji, a także określenia pola możliwości w wyniku identyfikacji szans i zagrożeń zachodzi konieczność ustalenia priorytetów rozwoju.

Wychodząc z założenia, że problemy rozwoju powinny być rozpatrywane w trzech kategoriach strategicznych, tj. zaspokojenia aktualnych potrzeb, niezawodności funkcjonowania systemów i niezbędnego otwarcia na przyszłość wypracowane zostały cele rozwoju, które są pochodną celów ogólnospołecznych. Faza konkretyzacji celów rozwoju następuje w wyniku zderzenia z predyspozycjami i priorytetami miasta. Efektem takiego postępowania było określenie celów strategicznych, które rozpisano na zadania powstałe w wyniku przetransponowania zidentyfikowanych problemów rozwoju miasta. Realizacja tych zadań powinna zmniejszyć presję na budżet oraz umożliwić podejmowanie trudnych decyzji z zakresu polityki rozwojowej Działdowa.

Schemat logiczny strategii przedstawia rysunek nr 1.

DZIAŁDOWO MIASTEM GOSPODARNYM, PRZEDSIĘBIORCZYM, ATRAKCYJNYM, PRZYJAZNYM I GOŚCINNYM.

76

CEL NADRZĘDNY

DZIAŁDOWO MIASTEM GOSPODARNYM, PRZEDSIĘBIORCZYM, ATRAKCYJNYM, PRZYJAZNYM I GOŚCINNYM.

1. Priorytet nr 1: ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ MIASTA.

1.1. Cel strategiczny: Rozwój działalności gospodarczej.

1. Pozyskanie do zasobu komunalnego terenów predysponowanych do działalności przemysłowej.
2. Dobre skomunikowanie i uzbrojenie pozyskanych terenów.
3. Aktywna promocja oferty inwestycyjnej nastawiona na pozyskanie inwestora strategicznego.
4. Współpraca z Gminą Działdowo.
5. Wspieranie rozwoju istniejących MiŚP w zakresie działalności inwestycyjnej.
6. Ożywienie centrum miasta poprzez rozwój handlu i usług.
7. Optymalny, uzasadniony potrzebami rozwój budownictwa komunalnego.

1.2. Cel strategiczny: Infrastruktura techniczna zapewniająca atrakcyjność i rozwój miasta.

1. Modernizacja i budowa dróg miejskich i infrastruktury technicznej.
2. Likwidacja barier architektonicznych dla niepełnosprawnych.
3. Dostosowanie usług komunalnych do obowiązujących norm..
4. Wdrożenie programu segregacji odpadów.

1.3. Cel strategiczny: Kreowanie wizerunku miasta ludzi przedsiębiorczych.

1. Umocnienie instytucji otoczenia biznesu
2. Dostosowanie kierunku i poziomu edukacji do rynku pracy.
3. Ułatwienie dostępu do kapitału poprzez system poręczeń i zabezpieczeń.
4. Rozwój organizacji liderów lokalnego biznesu.
5. Identyfikowanie markowych produktów z nazwą miasta – cykliczna nagroda.
6. Spójny system informacji.
7. Rozwój i umacnianie kontaktów międzynarodowych.

2. Priorytet nr 2: TWORZENIE SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO.

2.1. Cel strategiczny: Wyzwalanie i wspieranie inicjatyw społecznych w celu rozwiązywania bieżących problemów.

1. Aktywny udział obywateli w przeciwdziałaniu patologiom społecznym.

- 2. Zaangażowania społeczności lokalnej w poprawę bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania.
- 3. Tworzenie warunków do udziału młodzieży w życiu wspólnoty samorządowej.
- 4. Wdrożenie i promocja programu profilaktyki prozdrowotnej oraz zdrowego trybu życia..
- 5. Integracja osób niepełnosprawnych z życiem społeczno - kulturalnym miasta.

2.2. Cel strategiczny: Sprawnie funkcjonująca infrastruktura społeczna.

- 1. Czytelna polityka informacyjna władz samorządowych.
- 2. Opracowanie i wdrożenie strategii gospodarowania gminnym zasobem nieruchomości.
- 3. Usprawnienie działania służby zdrowia w zakresie świadczenia usług medycznych.
- 4. Efektywny program pomocy społecznej, skierowany do grup najbardziej potrzebujących.
- 5. Opracowanie koncepcji zabezpieczenia socjalnego dla osób bezdomnych.
- 6. Poprawa bezpieczeństwa poprzez zwiększenie efektywności i skoordynowanie działań policji i służb porządkowych.
- 7. Rozwiązanie problemu bezpańskich zwierząt.

3. Priorytet nr 3: DZIAŁDOWO ANIMATOREM ŻYCIA OŚWIATOWEGO, KULTURALNEGO, REKREACYJNEGO I SPORTOWEGO.

3.1. Cel strategiczny: Stworzenie bazy oraz atmosfery aktywnej rekreacji, wypoczynku, sportu.

- 1. Stworzenie odpowiedniej do potrzeb bazy noclegowej na terenie miasta.
- 2. Budowa nowych obiektów oraz modernizacja istniejącej infrastruktury sportowo - rekreacyjnej.
- 3. Wyznaczenie, oznakowanie oraz promocja turystycznych tras pieszych i rowerowych na terenie miasta.
- 4. Oznakowanie i promocja zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego.
- 5. Organizacja cyklicznej imprezy sportowej o zasięgu ponad regionalnym identyfikowanej z miastem Działdowo.
- 6. Organizacja szeregu ogólnodostępnych imprez sportowo – rekreacyjnych z wykorzystaniem potencjału rad osiedli i instytucji samorządowych..

7. Promocja zdrowego trybu życia wśród dzieci i młodzieży poprzez aktywny udział szkół w programie.

3.2. Cel strategiczny: Ożywienie działalności kulturalnej i oświatowej na terenie miasta.

1. Promocja walorów turystycznych miasta na bazie zasobów środowiska kulturowego z wykorzystaniem wszelkich możliwości technicznych.
2. Rewitalizacja zamku i otoczenia.
3. Ożywienie centrum miasta poprzez rozwój funkcji usługowo – handlowych oraz zmianę wyrazu architektonicznego rynku
4. Organizacja i promocja imprezy kulturalno - oświatowej o zasięgu ponad regionalnym identyfikowanej z miastem Działdowo.
5. Aktywny udział samorządu w promocji oraz wspieraniu lokalnej twórczości artystycznej, szczególnie nawiązującej do tradycji regionu.
6. Lokalizacja na terenie miasta filii uniwersytetu lub wyższej szkoły prywatnej identyfikowanej z miastem Działdowo.
7. Wspieranie działalności biblioteki publicznej oraz bibliotek osiedlowych.

HARMONOGRAM DZIAŁAŃ I ZADAŃ

Harmonogram Działań i Zadań jest podstawowym dokumentem projektowym Strategii. Po zidentyfikowaniu problemów, oraz określeniu pola możliwości poprzez wyznaczenie szans i zagrożeń, a następnie zbudowaniu drzewa celów nastąpiła instrumentacja założeń Strategii.

W Harmonogramie dla każdego z celów operacyjnych ustalono czas ich realizacji, tj. czas ich rozpoczęcia, trwania oraz ewentualnego zakończenia, a także określono partnerów koniecznych do pozyskania dla realizacji celów oraz źródła finansowania, co w praktyce jest próbą odciążenia budżetu miasta.

W ten sposób Harmonogram Działań i Zadań staje się w powiązaniu z Matrycą Planowania i Monitorowania Strategii narzędziem w rękach jej realizatorów. Ważne jest dokładne i przemyślane, a także w pełni akceptowalne określenie w/w parametrów, tj. czasu realizacji, partnerów i źródeł finansowania. Jednocześnie każdy z tych parametrów powinien

mieścić się w polu możliwości wyznaczonym przez wcześniej zidentyfikowane szanse i zagrożenia.

Wyniki Przeglądu Planowania Strategii – Harmonogram Działań i Zadań zawiera tabela 1.

HARMONOGRAM DZIAŁAŃ I ZADAŃ.

tabela 1

Cele / działania	Partnerzy w rozwoju	Źródła finansowania			Harmonogram		
		budget	fund. pomoc.	inne	do 2005	do 2010	do 2015
CEL STRATEGICZNY NR 1. ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ MIASTA							
Cel rozwoju nr 1.1. Rozwój działalności gospodarczej.							
1. Pozyskanie do zasobu komunalnego terenów predysponowanych do działalności przemysłowej.	Urząd Miasta	+	-	-	☐		
2. Dobre skomunikowanie i uzbrojenie pozyskanych terenów.	Urząd Miasta Starostwo Powiatowe, Zarząd Dróg Powiatowych	+	+	+	☐	☐	
3. Aktywna promocja oferty inwestycyjnej nastawiona na pozyskanie inwestora strategicznego.	Urząd Miasta Starostwo Powiatowe	+	-	+	☐	☐	☐
4. Współpraca z Gminą Działdowo.	Urząd Gminy Działdowo Urząd Miasta	+	-	-	☐	☐	☐
5. Wspieranie rozwoju istniejących MiSP w zakresie działalności inwestycyjnej.	Starostwo Powiatowe Urząd Miasta Urząd Pracy MiSP	+	+	+	☐		
6. Ożywienie centrum miasta poprzez rozwój handlu i usług.	Przedsiębiorcy Zrzeszenie właścicieli firm Urząd Miasta	+	-	+	☐		
7. Optymalny, uzasadniony potrzebami rozwój budownictwa komunalnego.	Urząd Miasta TBS	+	-	-		☐	☐
Cel rozwoju nr 1.2. Infrastruktura techniczna zapewniająca atrakcyjność i rozwój miasta.							
1. Modernizacja i budowa dróg miejskich i infrastruktury technicznej.	Urząd Miasta Starostwo Powiatowe, Zarząd Dróg Powiatowych	+	+	-	☐	☐	
2. Likwidacja barier architektonicznych dla niepełnosprawnych.	Urząd Miasta PFRON	-	+	+	☐		
3. Dostosowanie usług komunalnych do obowiązujących norm.	Urząd Miasta Zakład Gospodarki Wodnej WFOŚ Zakład Gospodarki Komunalnej	+	+	+	☐	☐	
4. Wdrożenie programu segregacji odpadów w powiązaniu z koncepcją utylizacji odpadów.	Urząd Miasta WFOŚ	+	+	+		☐	
Cel rozwoju nr 1.3. Kreowanie wizerunku miasta ludzi przedsiębiorczych.							
1. Umocnienie instytucji otoczenia biznesu	Urząd Miasta Starostwo Powiatowe Forum Biznesu	+	-	+	☐		
2. Dostosowanie kierunku i poziomu edukacji do rynku pracy.	Szkoły Zakłady Pracy	+	+	+	☐	☐	☐
3. Ułatwienie dostępu do kapitału poprzez system poręczeń i zabezpieczeń	Banki DAR, ODR	-	-	+	☐	☐	☐

4. Rozwój organizacji liderów lokalnego biznesu.	Forum Biznesu	-	-	+	☐		
5. Identyfikowanie markowych produktów z nazwą miasta – cykliczna nagroda.	Kapituła Nagrody Burmistrz	+	-	+	☐	☐	☐
6. Spójny system informacji	Urząd Miasta Starostwo Powiatowe	+	-	-	☐	☐	☐
7. Rozwój i umacnianie kontaktów międzynarodowych.	Urząd Miasta Starostwo Powiatowe Samorządy miast partnerskich	+	-	+	☐	☐	☐

**CEL STRATEGICZNY NR 2.
TWORZENIE SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO.**

Cel rozwoju nr 2.1. Wyzwalanie i wspieranie inicjatyw społecznych w celu rozwiązywania bieżących problemów.

1. Aktywny udział obywateli w przeciwdziałaniu patologiom społecznym.	MOPS	+	-	+	☐	☐	☐
2. Zaangażowania społeczności lokalnej w poprawę bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania.	Policja Straż Miejska Radni	-	-	+	☐	☐	☐
3. Tworzenie warunków do udziału młodzieży w życiu wspólnoty samorządowej.	Urząd Miasta Szkoły Kuratorium Oświaty	+	+	+	☐	☐	☐
4. Wdrożenie i promocja programu profilaktyki prozdrowotnej oraz zdrowego trybu życia.	Szkoły Służba zdrowia	+	-	+	☐		
5. Integracja osób niepełnosprawnych z życiem społeczno - kulturalnym miasta.	Organizacja niepełnosprawnych Urząd Miasta	+	-	+	☐		

Cel rozwoju nr 2.2. Sprawnie funkcjonująca infrastruktura społeczna.

1. Czytelna polityka informacyjna władz samorządowych.	Urząd Miasta	+	-	-	☐	☐	☐
2. Opracowanie i wdrożenie strategii gospodarowania gminnym zasobem nieruchomości	Urząd Miasta	+	+	+	☐	☐	☐
3. Usprawnienie działania służby zdrowia w zakresie świadczenia usług medycznych.	Szpital Izba lekarska Starostwo Powiatowe	-	-	+	☐		
4. Efektywny program pomocy społecznej, skierowany do grup najbardziej potrzebujących	MOPS Urząd Pracy Urząd Miasta Centrum Pomocy Rodzinie	+	-	-	☐	☐	
5. Opracowanie koncepcji zabezpieczenia socjalnego dla osób bezdomnych.	MOPS Urząd Miasta	+	-	-	☐		
6. Poprawa bezpieczeństwa poprzez zwiększenie efektywności i skoordynowanie działań policji i służb porządkowych.	Policja Straż Miejska	+	-	+	☐	☐	
7. Rozwiązanie problemu bezpańskich zwierząt.	Urząd Miasta Starostwo Powiatowe	+	-	-		☐	

**CEL STRATEGICZNY NR 3.
DZIAŁDOWO ANIMATOREM ŻYCIA OŚWIATOWEGO, KULTURALNEGO, REKREACYJNEGO I SPORTOWEGO.**

Cel rozwoju nr 3.1. Stworzenie bazy oraz atmosfery aktywnej rekreacji, wypoczynku i sportu

1.	Stworzenie odpowiedniej do potrzeb bazy noclegowej na terenie miasta.	Izba Turystyki inwestorzy	+	-	+		☐	
2.	Budowa nowych obiektów oraz modernizacja istniejącej infrastruktury sportowo - rekreacyjnej.	Urząd Miasta Kluby Sportowe Szkoły	+	-	+		☐	
3.	Wyznaczenie, oznakowanie oraz promocja turystycznych tras pieszych i rowerowych na terenie miasta.	Starostwo Powiatowe Urząd Miasta	+	+	+		☐	
4.	Oznakowanie i promocja zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego.	DAR, Izba Turystyki, Urząd Miasta, Związek Gmin "Działdowszczyzna"	+	+	+		☐	
5.	Organizacja cyklicznej imprezy sportowej o zasięgu ponad regionalnym identyfikowanej z miastem Działdowo.	Urząd Miasta Starostwo Powiatowe	+	-	+		☐	☐
6.	Organizacja szeregu ogólnodostępnych imprez sportowo - rekreacyjnych z wykorzystaniem potencjału rad osiedli oraz instytucji samorządowych.	organizatorzy imprez	+	-	+		☐	☐
7.	Promocja zdrowego trybu życia wśród dzieci i młodzieży poprzez aktywny udział szkół w programie.	Szkoły Urząd Miasta	+	-	-		☐	☐
Cel rozwoju nr 3.2. Ożywienie działalności kulturalnej i oświatowej na terenie miasta.								
1.	Promocja walorów turystycznych miasta na bazie zasobów środowiska kulturowego z wykorzystaniem wszelkich możliwości technicznych.	Urząd Miasta Starostwo Powiatowe	+	-	-		☐	☐
2.	Rewitalizacja zamku i otoczenia	Urząd Miasta Fundacja Odbudowy Zamku	+	-	+		☐	☐
3.	Ożywienie centrum miasta poprzez rozwój funkcji usługowo - handlowych oraz zmianę wyrazu architektonicznego rynku.	Urząd Miasta SARP	+	-	+		☐	
4.	Organizacja i promocja imprezy kulturalno - oświatowej o zasięgu ponad regionalnym identyfikowanej z miastem Działdowo.	Urząd Miasta organizatorzy	+	-	+		☐	☐
5.	Aktywny udział samorządu w promocji oraz wspieraniu lokalnej twórczości artystycznej, szczególnie nawiązującej do tradycji regionu.	Urząd Miasta Starostwo Powiatowe Urząd Wojewódzki	+	-	-		☐	☐
6.	Lokalizacja na terenie miasta filii uniwersytetu lub wyższej szkoły prywatnej identyfikowanej z miastem Działdowo.	organizator szkoły wyższej Ministerstwo Edukacji Narodowej	+	+	+		☐	
7.	Wspieranie działalności biblioteki publicznej oraz bibliotek osiedlowych.	Urząd Miasta Kuratorium Oświaty	+	-	-		☐	☐

WYBÓR PROGRAMÓW OPERACYJNYCH

Wykorzystanie strategii oznacza wpisanie jej w proces podejmowania decyzji. Punktem wyjścia do realizacji strategii jest wyraźny podział zadań pomiędzy administrację samorządową oraz partnerów rozwoju. Strategia jest więc instrumentem umożliwiającym podejmowanie decyzji zarówno w najbliższym okresie, jak i w odległej perspektywie. Odległy okres określają cele strategiczne i zadania związane z ich realizacją. Podejmowanie działań w najbliższym okresie (priorytetowych) wymaga sporządzenia programów operacyjnych. Poziom planowania operacyjnego oznacza wybór do realizacji zadań wpisanych w cele strategiczne oraz określenie kto, gdzie, za jakie pieniądze i kiedy będzie je realizował. Programy operacyjne powinny być dostosowane do rzeczywistych możliwości organizacyjnych i finansowych miasta, mieszczących się w polu możliwości określonym przez szanse i zagrożenia.

W wyniku prac zespołu do spraw strategii w każdej wiązce celów strategicznych wytypowano zadania, które w pierwszej kolejności wymagają realizacji. Dla tych zadań należy w przyszłości opracować programy operacyjne w celu stworzenia podstaw podejmowania decyzji.

ZADANIA DLA KTÓRYCH NALEŻY OPRACOWAĆ PROGRAMY OPERACYJNE:

- Aktywna promocja oferty inwestycyjnej nastawiona na pozyskanie inwestora strategicznego (1.1.3.)
- Wspieranie rozwoju istniejących MiŚP w zakresie działalności inwestycyjnej (1.1.5.)
- Modernizacja i budowa dróg miejskich i infrastruktury technicznej. (1.2.1.)
- Dostosowanie kierunku i poziomu edukacji do rynku pracy (1.3.2.)
- Zaangażowania społeczności lokalnej w poprawę bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania (2.1.2.)
- Usprawnienie działania służby zdrowia w zakresie świadczenia usług medycznych (2.2.3.)
- Organizacja cyklicznej imprezy sportowej o zasięgu ponadregionalnym identyfikowanej z miastem Działdowo (3.1.5.)
- Ożywienie centrum miasta poprzez rozwój funkcji usługowo - handlowych oraz zmianę wyrazu architektonicznego rynku (3.2.3.)

MATRYCA PLANOWANIA I MONITOROWANIA STRATEGII

Stopień zaawansowania realizacji celów w wyznaczonym harmonogramie jest określany przy pomocy mierników o charakterze obiektywnym zapisanych w Matrycy Planowania i Monitorowania Strategii. Odpowiedzialni za realizację, a więc za sprawdzenie mierników są partnerzy w rozwoju wyznaczeni w Harmonogramie.

Po zakończeniu etapów związanych z analizą problemów oraz budowy logicznego schematu celów wdrożono proces szczegółowego planowania. Na tym etapie następuje przypisanie każdemu z wyznaczonych celów odpowiednich mierników (Matryca Planowania i Monitorowania Strategii) oraz źródeł pozyskiwania informacji o miernikach i uwarunkowań towarzyszących realizacji strategii.

Dla wykonawcy Matryca precyzyjnie i konkretnie określa treść celu. Stanowi podstawę do zaplanowania realizacji szczegółowych działań i zadań zmierzających do osiągnięcia założonych celów, a dla nadzorujących jest podstawą do stworzenia wskaźnikowego systemu monitorowania i oceny realizacji Strategii.

Matryca Planowania i Monitorowania Strategii w powiązaniu z Harmonogramem Działań i Zadań stanowi zintegrowany instrument służący do szczegółowego planowania realizacji poszczególnych celów Strategii, możliwości pozyskania partnerów i źródeł finansowania (umożliwia w ten sposób odciążenie budżetu miasta) oraz monitorowania realizacji każdego z zapisanych celów.

Zadaniem mierników jest wskazywanie na stopień realizacji rozpatrywanego celu, pozwalający zbadać poziom osiągnięcia danego celu w każdym momencie jego realizacji. Mierniki są obiektywnie sprawdzalne, czyli określają ilościowo i jakościowo cele oraz czas i miejsce realizacji celu, wyniki zadań, rezultatów lub działań.

W Matrycy zdefiniowano uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne towarzyszące realizacji strategii. Jest to najbardziej przewidywalny scenariusz zdarzeń związany ze skutkami i wynikami realizacji celów. Wskazane w tym dokumencie założenia i zagrożenia dla osiągnięcia wytyczonych celów są uwarunkowaniami zewnętrznymi, płynącymi z otoczenia, prawdopodobnymi, ale niezależnymi od realizującego dane zadanie czy działanie strategii. Założenia i zagrożenia zewnętrzne dotyczą warunków realizacji poszczególnych celów.

Wyniki Przeglądu Planowania Strategii - Matrycę Planowania i Monitorowania Strategii zawiera tabela nr 2.

MATRYCA LOGICZNA MONITOROWANIA STRATEGII

tabela 2

Cele / działania	Mierniki	Źródła mierników	Skutki działań
PRIORYTET NR 1. ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ MIASTA			
Cel strategiczny nr 1.1. Rozwój działalności gospodarczej.			
1. Pozyskanie do zasobu komunalnego terenów predysponowanych do działalności przemysłowej.	zwiększenie powierzchni gruntów w zasobie komunalnym;	Ewidencja Gruntów Urząd Miasta	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost potencjału gospodarczego miasta; • Pozyskany inwestor strategiczny w skali regionu; • Chłonny wewnętrzny rynek zbytu; • Konieczność pozyskania w budżecie znacznych środków na inwestycje; • Konieczność pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania (fundusze pomocowe, fundusze strukturalne); • Konkurencyjne i prężnie działające MiŚ przedsiębiorstwa; • Konieczność pozyskania akceptacji producentów i nabywców do rozwoju rynku detalicznego i hurtowego; • Zmiana wizerunku centrum miasta - zwiększenie popytu na usługi;
2. Dobre skomunikowanie i uzbrojenie pozyskanych terenów.	wielkość nakładów na jednostkę powierzchni (zł/m ²) na poziomie podobnych inwestycji w kraju	Urząd Miasta Urząd Statystyczny	
3. Aktywna promocja oferty inwestycyjnej nastawiona na pozyskanie inwestora strategicznego.	wzrost zapytań ofertowych ze strony potencjalnych inwestorów o 50% rocznie	Urząd Miasta Starostwo Powiatowe	
4. Współpraca z Gminą Działdowo.	powołanie zespołu ds. współpracy; liczba spotkań	Urząd Gminy Działdowo Urząd Miasta	
5. Wspieranie rozwoju istniejących MiŚP w zakresie działalności inwestycyjnej.	wzrost ilości pozwoleń na budowę wydawanych na wniosek MiŚP (szt.); wzrost liczby nowych miejsc pracy o 5% rocznie	Starostwo Powiatowe Urząd Miasta Biuro Pracy firmy budowlane	
6. Ożywienie centrum miasta poprzez rozwój handlu i usług.	liczba pozwoleń na działalność w tym zakresie; wzrost liczby klientów o 10% rocznie	Urząd Statystyczny Urząd Skarbowy Urząd Miasta	
7. Optymalny, uzasadniony potrzebami rozwój budownictwa komunalnego.	stosunek liczby oczekujących na przydział mieszkania do liczby mieszkań komunalnych wyższy od średniej w województwie	Urząd Statystyczny Urząd Miasta	
Cel strategiczny nr 1.2. Infrastruktura techniczna zapewniająca atrakcyjność i rozwój miasta.			
1. Modernizacja i budowa dróg miejskich i infrastruktury technicznej.	wskaźnik wyposażenia obszaru w drogi utwardzone wyższy od średniego w województwie; parametry techniczne dróg dostosowane do wymogów UE; roczne nakłady na remonty i modernizację dróg	Urząd Miasta Urząd Statystyczny Zarząd Dróg Powiatowych	<ul style="list-style-type: none"> • Konieczność pozyskania funduszy zewnętrznych na finansowanie inwestycji infrastrukturalnych; • Konieczność pozyskania partnerów instytucjonalnych w ramach realizacji inwestycji komunikacyjnych;
2. Likwidacja barier architektonicznych dla niepełnosprawnych.	zniesienie barier architektonicznych we wszystkich obiektach publicznych	Urząd Miasta PFRON	

3. Dostosowanie usług komunalnych do obowiązujących norm.	100% zwindyciagowania obszaru miasta; jakość wody zgodna z normami UE wzrost liczby przyłączy do sieci kanalizacyjnej 10% rocznie; wzrost ilości odprowadzanych ścieków do oczyszczalni; zmniejszenie ilości kotłowni domowych o 10% rocznie; poprawa jakości powietrza w przestrzeni miasta	Urząd Miasta SANEPID Zakład Gospodarki Wodnej Zakład Gospodarki Komunalnej Wydział Ochrony Środowiska	<ul style="list-style-type: none"> • Inwestycje zagraniczne oraz działania o zasięgu regionalnym (powiat) w zakresie rozwiązania problemu odpadów; • Zmiana sposobu postrzegania problemów ochrony atmosfery wśród mieszkańców; • Konieczność zarezerwowania w budżecie znacznych środków na inwestycje; • Wczesniejsze przygotowanie procedur związanych z fazą projektowania inwestycji
4. Wdrożenie programu segregacji odpadów w powiązaniu z koncepcją utylizacji odpadów.	wzrost liczby pojemników do segregacji odpadów; objęcie umowami wywozu śmieci 100% gospodarstw domowych	Urząd Miasta Wydział Ochrony Środowiska	

Cel strategiczny nr 1.3. Kreowanie wizerunku miasta ludzi przedsiębiorczych.

1. Umocnienie instytucji otoczenia biznesu	wzrost liczby wspólnych przedsięwzięć samorządu i organizacji otoczenia biznesu	Urząd Miasta instytucje	<ul style="list-style-type: none"> • Zaangażowanie wszystkich mieszkańców w rozwój idei produktu markowego miasta Działdowo; • Konieczność pozyskania sponsorów; • Zmiana mentalności społeczeństwa w stosunku do lokalnych przedsiębiorców; • Niekorzystne przepisy bankowe w zakresie finansowania MiSP; • Konieczność kształcenia kadr administracji w zakresie kontaktów międzynarodowych;
2. Dostosowanie kierunku i poziomu edukacji do rynku pracy.	liczba odbywanych praktyk zawodowych; liczba absolwentów otrzymujących oferty pracy	Urząd Pracy Szkoły Zakłady Pracy	
3. Ułatwienie dostępu do kapitału poprzez system poręczeń i zabezpieczeń	liczba udzielonych kredytów inwestycyjnych; wzrost liczby poręczeń i zabezpieczeń	Banki Inwestorzy DAR, ODR	
4. Rozwój organizacji liderów lokalnego biznesu.	wzrost liczby członków organizacji	Forum Biznesu	
5. Identyfikowanie markowych produktów z nazwą miasta – cykliczna nagroda.	wzrost liczby nominowanych do nagrody; zwiększenie liczby kategorii	Kapituła Nagrody Burmistrz	
6. Spójny system informacji	utworzenie sieci komputerowej wewnątrz urzędu; czas oczekiwania na pozyskanie informacji	Urząd Miasta	
7. Rozwój i umacnianie kontaktów międzynarodowych.	liczba wzajemnych wizyt międzynarodowych; liczba podpisanych porozumień	Urząd Miasta Starostwo Powiatowe	

**PRIORYTET NR 2.
TWORZENIE SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO.**

Cel strategiczny nr 2.1. Wyzwalanie i wspieranie inicjatyw społecznych w celu rozwiązywania bieżących problemów.

1. Aktywny udział obywateli w przeciwdziałaniu patologiom społecznym.	wskaźnik ilości przestępstw niższy niż średnia krajowa; spadek ilości rodzin patologicznych; spadek ilości osób uzależnionych na 1000 mieszkańców;	Urząd Statystyczny MOPS Policja	<ul style="list-style-type: none"> • Zmiana mentalności mieszkańców w zakresie poszanowania własności prywatnej (zmiekształcenia patologiczne poprzedniego okresu); • Postrzeganie miasta, regionu jako "Małej Ojczyzny - pełna identyfikacja i odpowiedzialność; • Postrzeganie osób niepełnosprawnych jako pełnoprawnych i pełnowartościowych członków wspólnoty
2. Zaangażowania społeczności lokalnej w poprawę bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania.	spadek ilości przestępstw pospolitych na 1000 mieszkańców; spadek ilości zgłoszeń interwencyjnych do policji	Policja	
3. Tworzenie warunków do udziału młodzieży w życiu wspólnoty samorządowej.	liczba godzin lekcyjnych z udziałem przedstawicieli samorządu; liczba młodych osób (do 30lat) w radzie gminy	Urząd Miasta Szkoły	
4. Wdrożenie i promocja programu profilaktyki prozdrowotnej oraz zdrowego trybu życia..	wzrost ilości zajęć profilaktycznych w szkołach; wzrost ilości zajęć rehabilitacyjnych; spadek ilości zachorowań "brudnych rąk"	SANEPID Szkoły Służba zdrowia	

5. Integracja osób niepełnosprawnych z życiem społeczno - kulturalnym miasta.	reprezentacja środowiska niepełnosprawnych w strukturach samorządowych; ilość imprez z udziałem niepełnosprawnych	Organizacja niepełnosprawnych Urząd Miasta	<ul style="list-style-type: none"> • samorządowej; • Konieczność zaangażowania administracji samorządowej w działania społeczne; • Reaktywowanie idei działalności społecznej;
---	--	---	---

Cel strategiczny nr 2.2. Sprawnie funkcjonująca infrastruktura społeczna.

1. Czytelna polityka informacyjna władz samorządowych.	wzrost ilości publikacji i sprawozdań z pracy samorządu w prasie i telewizji lokalnej	Prasa, Telewizja Urząd Miasta	<ul style="list-style-type: none"> • Racjonalizacja wydatków na opiekę społeczną; • Konieczność pozyskania zewnętrznych funduszy (fundusze strukturalne); • Zmiany strukturalne i prawne w administracji samorządowej; • Pozyskane środki na przeciwdziałanie patologiom społecznym; • Przeciwdziałanie marginalizacji grup najbardziej poszkodowanych;
2. Opracowanie i wdrożenie strategii gospodarowania gminnym zasobem nieruchomości	wzrost dochodów własnych w strukturze budżetu	Urząd Miasta	
3. Usprawnienie działania służby zdrowia w zakresie świadczenia usług medycznych.	wzrost liczby gabinetów specjalistycznych na 1000 mieszkańców;	Szpital Izba lekarska Starostwo Powiatowe	
4. Efektywny program pomocy społecznej skierowany do grup najbardziej potrzebujących	ilość kursów dla bezrobotnych; spadek liczby bezdomnych na 1000 mieszkańców; spadek wskaźnika rodzin dysfunkcyjnych na 1000 mieszkańców	MOPS Urząd Pracy Urząd Miasta Centrum Pomocy Rodzinie	
5. Opracowanie koncepcji zabezpieczenia socjalnego dla osób bezdomnych.	wskaźnik powierzchni lokali zastępczych na 1000 mieszkańców na poziomie średniej krajowej; ilość miejsc dla bezdomnych; likwidacja problemu zwierząt bezpańskich;	Urząd Statystyczny MOPS Urząd Miasta	
6. Poprawa bezpieczeństwa poprzez zwiększenie efektywności i skoordynowanie działań policji i służb porządkowych.	liczba patroli pieszych policji i straży miejskiej; liczba wspólnych akcji o charakterze prewencyjnym	Policja Straż Miejska	
7. Rozwiązanie problemu bezpańskich zwierząt.	likwidacja problemu bezpańskich zwierząt	Urząd Miasta Starostwo Powiatowe	

PRIORYTET NR 3. DZIAŁDOWO ANIMATOREM ŻYCIA OŚWIATOWEGO, KULTURALNEGO, REKREACYJNEGO I SPORTOWEGO.

Cel strategiczny nr 3.1. Stworzenie bazy oraz atmosfery aktywnej rekreacji, wypoczynku i sportu

1. Stworzenie odpowiedniej do potrzeb bazy noclegowej na terenie miasta.	wzrost liczba miejsc hotelowych na 1000 mieszkańców; zróżnicowana struktura jakości usług hotelowych	Informacja Turystyczna Izba Turystyki	<ul style="list-style-type: none"> • Optymalnym rozwiązaniem powinna być spójna koncepcja rozwoju turystyki i rekreacji w mieście; • Konieczna jest zmiana sposobu postrzegania możliwości rozwoju miasta w tym kierunku; • Konieczne jest pozyskanie sponsorów i partnerów instytucjonalnych; • Istnieje możliwość pozyskania funduszy zewnętrznych na inwestycje o charakterze sportowym i rekreacyjnym; • Warunkiem koniecznym jest nawiązanie kontaktów międzynarodowych;
2. Budowa nowych obiektów oraz modernizacja istniejącej infrastruktury sportowo - rekreacyjnej.	powierzchnia obiektów sportowych na 1000 mieszkańców wyższa od średniej krajowej	Wydział Sportu i Rekreacji Kluby Sportowe Szkoły	
3. Wyznaczenie, oznakowanie oraz promocja turystycznych tras pieszych i rowerowych na terenie miasta.	wzrost długości (km) urządzonych tras rowerowych i pieszych na 1000 mieszkańców	Informacja Turystyczna Urząd Miasta Urząd Statystyczny	
4. Oznakowanie i promocja zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego.	wzrost ilości wydawnictw promocyjnych i informacyjnych; wzrost liczby zwiedzających.	"Działdowszczyzna" DAR, Izba Turystyki, Urząd Miasta.	
5. Organizacja cyklicznej imprezy sportowej o zasięgu ponad regionalnym identyfikowanej z miastem Działdowo.	wzrost liczby biorących udział o 10% rocznie	Urząd Miasta Starostwo Powiatowe sponsorzy	

6.	Organizacja szeregu ogólnodostępnych imprez sportowo - rekreacyjnych z wykorzystaniem potencjału rad osiedli oraz instytucji samorządowych.	wzrost liczby biorących udział o 10% rocznie	organizatorzy imprez sponsorzy	<ul style="list-style-type: none"> międzynarodowych; Przykład zdrowego i higienicznego trybu życia powinien iść z góry;
7.	Promocja zdrowego trybu życia wśród dzieci i młodzieży poprzez aktywny udział szkół w programie.	liczba i jakość (ocena arbitralna) akcji promocyjnych	Szkoły Urząd Miasta	
Cel strategiczny nr 3.2. Ożywienie działalności kulturalnej i oświatowej na terenie miasta.				
1.	Promocja walorów turystycznych miasta na bazie zasobów środowiska kulturowego z wykorzystaniem wszelkich możliwości technicznych.	liczba akcji promocyjnych w ciągu roku; udział przedstawicieli miasta w imprezach, targach itp. o zasięgu ponadregionalnym	Urząd Miasta Starostwo Powiatowe	<ul style="list-style-type: none"> Konieczność pozyskania funduszy zewnętrznych na inwestycje związane z zamkiem; Nawiązanie współpracy ze szkołami wyższymi; Nawiązanie współpracy ze środowiskiem naukowym; Konieczność pozyskania partnerów instytucjonalnych oraz sponsorów; Aktywizacja środowiska lokalnej twórczości artystycznej; Zainteresowanie jak największej liczby mieszkańców problemem kształtowania przestrzeni miasta; Promocja "mody" na czytanie;
2.	Rewitalizacja starej zamku i otoczenia	poziom nakładów inwestycyjnych na rewitalizację zamku pozyskani partnerzy i sponsorzy	Urząd Miasta Fundacja odbudowy Zamku	
3.	Ożywienie centrum miasta poprzez rozwój funkcji usługowo - handlowych oraz zmianę wyrazu architektonicznego rynku.	liczba konkursów architektonicznych; liczba studentów architektury odbywających praktyki w Działdowie; liczba zrealizowanych projektów	Urząd Miasta Szkoły Wyższe SARP	
4.	Organizacja i promocja imprezy kulturalno - oświatowej o zasięgu ponad regionalnym identyfikowanej z miastem Działdowo.	wzrost liczby osób biorących udział o 10% rocznie	Urząd Miasta sponsorzy prasa	
5.	Aktywny udział samorządu w promocji oraz wspieraniu lokalnej twórczości artystycznej, szczególnie nawiązującej do tradycji regionu.	liczba wystaw i wernisaży w ciągu roku; liczba stypendiów i nagród dla twórców kultury	Urząd Miasta Starostwo Powiatowe Urząd Wojewódzki	
6.	Lokalizacja na terenie miasta filii uniwersytetu lub wyższej szkoły prywatnej identyfikowanej z miastem Działdowo.	wzrost liczby studentów o 10% rocznie	organizator szkoły wyższej Ministerstwo Edukacji Narodowej	
7.	Wspieranie działalności biblioteki publicznej oraz bibliotek osiedlowych.	wzrost liczby woluminów o 5% rocznie; wzrost liczby osób korzystających ze zbiorów	Urząd Miasta Kuratorium Oświaty	

SOJUSZNICY I PARTNERZY W REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU

Aby możliwie najpełniej zrealizować zadania zapisane w Strategii Miasta Działdowa należy pozyskać do tego celu Sojuszników i Partnerów - mogą to być organizacje społeczne, wyspecjalizowane urzędy bądź fundacje oraz lokalni politycy. Czynnikiem pomocnym w nawiązaniu współpracy jest przede wszystkim działanie polegające na realizacji zbieżnych bądź identycznych zadań. Dlatego też podjęto próbę odniesienia zadań zapisanych w Strategii Miasta Działdowa do zadań wynikających ze Strategii Województwa Warmińsko - Mazurskiego i Powiatu Działdowskiego sugerując, że właśnie w tych obszarach działań należy szukać Partnerów i Sojuszników do ich realizacji.

tabela nr 16

Strategia Województwa Warmińsko - Mazurskiego	Strategia Powiatu Działdowskiego	Strategia Miasta Działdowa
<u>Wspieranie przedsiębiorczości</u> 1. Wspieranie dostępu mśp do szkolenia, innowacji technologicznych 1. Kreowanie lokalnych liderów przez ich identyfikację, wykszolenie, stworzenie warunków pracy i monitorowanie ich osiągnięć 2. Przygotowanie terenów pod inwestycje	2.1.2 Wspieranie sektora mśp w dostosowaniu do norm, standardów i technologii dla potrzeb rynku 2.1.3 Wypracowanie sprawnego systemu społeczno -gospodarczego dla propagowania postaw i zachowań przedsiębiorcy 1.2. Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej	1.1.5. Wspieranie rozwoju istniejących mśp w zakresie działalności 1.2.4 Powstanie organizacji liderów lokalnego biznesu 1.1.2 Dobre skomunikowanie i uzbrojenie pozyskanych do zasobu gminy terenów
<u>Edukacja</u> 1. Stworzenie systemu edukacji dostosowanej do potrzeb rynku pracy, w tym powiązanie systemu kształcenia ze znanymi potrzebami rynku 2. Wspieranie wszelkich inicjatyw zmierzających do powołania nowych uczelni oraz rozszerzanie kierunków kształcenia	2.2.1. Dostosowanie kierunków i potrzeb kształcenia do zmieniającego się rynku pracy 3.2.1 Stworzenie i propagowanie nowych form edukacji dorosłych i młodzieży	1.3.1 Dostosowanie kierunku i poziomu szkolnictwa do rynku pracy 3.2.6 Lokalizacja na terenie miasta filii Uniwersytetu lub innej wyższej szkoły identyfikowanej z miastem Działdowo

<p><u>Infrastruktura techniczna</u></p> <p>1. Modernizacja linii kolejowych : Gdańsk , Ilawa, Działdowo, Warszawa(korytarz transportowy E 65)</p> <p>2. Modernizacja linii kolejowych Olsztyn – Działdowo</p> <p>3. Budowa i rozbudowa systemów kanalizacji w miastach i ośrodkach gminnych</p> <p>4. Realizacja systemów grzewczych przyjaznych dla środowiska</p> <p>5. Zorganizowanie systemów gospodarki odpadami stałymi</p>	<p>.2.2. Modernizacja linii kolejowych Gdańsk , Ilawa, Działdowo, Warszawa (korytarz transportowy (E 65)</p> <p>1.2.6. Rozbudowa sieci kanalizacji i wodociągów</p> <p>2.3.3 Stworzenie systemów segregacji odpadów</p> <p>1.2.1 Modernizacja dróg w powiecie i gminie</p>	<p>1.2.4 Dostosowanie standardów zaopatrzenia obszarów miasta w wodę do norm UE</p> <p>1.2.5 Podłączenie całego obszaru miasta do sieci kanalizacyjnej</p> <p>1.2.7 Opracowanie i wdrożenie koncepcji rozwoju sieci ciepło-wniczej</p> <p>1.2.6 Wdrożenie programu segregacji odpadów w powiązaniu z koncepcją utylizacji odpadów</p> <p>1.2.1 Poprawa dostępności komunikacyjnej obszaru miasta poprzez modernizację dróg gminnych i powiatowych</p>
<p><u>Rozwój turystyki</u></p> <p>1. Opracowanie i wdrożenie strategii rozwoju turystyki identyfikującej rynki , produkty i kanały komunikacji</p>	<p>3.1.1. Rozwój współpracy pomiędzy gminami dla budowy infrastruktury, wspólnej promocji, wzmocnienia marki obszaru , wzmocnienia współpracy z innymi obszarami</p>	<p>3.2.1 Promocja walorów turystycznych miasta na bazie zasobów środowisk kulturowego z wykorzystaniem wszelkich możliwych technik</p> <p>3.2.4 Organizacja i promocja imprezy kulturalno – oświatowej o zasięgu ponad regionalnym</p>

<p><u>Atrakcyjność zamieszkania</u></p> <p>1. Utworzenie niezbędnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej</p> <p>2. Rozwój budownictwa czynszowego i różnych form budownictwa socjalnego</p> <p>3. Podjęcie i usprawnienie działań na rzecz bezpieczeństwa socjalnego i infrastruktury socjalnej jako czynnik aktywności społecznej</p> <p>4. Stworzenie sprawnego systemu opieki zdrowotnej</p> <p>5. Zaostrzenie walki z przestępczością i zjawiskami patologicznymi oraz ochrony przeciwpożarowej dla zapewnienia bezpieczeństwa publicznego</p>		<p>3.1.2 Powstanie obiektów i infrastruktury służących zarówno aktywnemu wypoczynkowi jak i sportowi wyczynowemu (basen, stadion)</p> <p>1.8.1 Optymalny, uzasadniony potrzebami rozwój budownictwa komunalnego</p> <p>2.2.3 Aktywny program pomocy społecznej skierowany do grup najbardziej uszkodzonych tj. bezrobotnych, bezdomnych i rodzin patologicznych</p> <p>2.1.2 Optymalizacja działań służby zdrowia w zakresie obszaru, poziomu i specjalizacji usług</p> <p>2.1.4. Wdrożenie i promocja programu profilaktyki zdrowotnej oraz zdrowego rybu życia</p> <p>2.1.5. Poprawa bezpieczeństwa poprzez zwiększenie efektywności i skoordynowania działań policji i służb porządkowych</p>
<p><u>Dziedzictwo i kultura</u></p> <p>1. Opracowanie i realizowanie programu wsparcia i ochrony cech kultury indywidualnej</p> <p>2. Wsparcie inicjatyw lokalnych w tworzeniu placówek muzealnych, izb regionalnych, kolekcji oraz promocji miejsc historycznych</p> <p>3. Zwiększenie opieki nad działalnością twórczą</p>	<p>3.1.4. Wspieranie placówek kulturalnych</p>	<p>2.1 Prezentacja walorów turystycznych miasta na bazie zasobów środowiska kulturowego z wykorzystaniem wszelkich możliwości technicznych</p> <p>3.2.2 Rewitalizacja zamku i tocznia w kierunku tworzenia centrum usług turystycznych kulturowych w skali regionu</p> <p>2.2.5. Aktywny udział samorządu w promocji oraz wspieraniu lokalnej twórczości artystycznej, szczególnie nawiązującej do tradycji regionu</p> <p>3.2.7. Wsparcie działalności biblioteki publicznej oraz bibliotek osiedlowych</p>

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
Zbigniew Ostrowski
mgr Zbigniew Ostrowski